TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 3 (1666) 1982 SAUSIS-JANUARY 14 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 50 ct.

Nauja iniciatyva

Nuo pat mūsų išeivijos pradžios buvo žiūrima į lietuviškas parapijas kaip visokios pagalbos centrus — religinės, tautinės, labdarinės, sportinės, kultūrinės. Ir tai su pagrindu, nes parapijos ir buvo steigiamos išeivių pagalbai. Jų steigimu bei išlaikymu betgi rūpinosi vien tikintieji pavieniai asmenys ir religinės organizacijos, nes nuo to priklausė ir jų pačių gerovė. Visos kitos organicazijos žiūrėjo į parapijas gana abejingai, manydamos, kad tai ne jų reikalas. Još mielai naudojosi parapijų salėmis, bet nekreipė dėmesio į parapijų gerovę. Mūsų dienomis organizacijų požiūris į parapijas ėmė keistis, nes viena papapija po kitos JAV-se ėmė likviduotis, silpnėti ypač dėl didėjančio lietuvių išsisklaidymo, dėl kėlimosi į naujas gyvenvietes, išvažinėjimo į šiltesnes sritis. Šis reiškinys ėmė kelti susirūpinimą ne tiktai tikybinio pobūdžio organizacijoms, bet ir patriotinėms, kurioms lietuviška parapija yra ir tautinės veiklos židinys. Priekin išėjo Lietuvių Bendruomenė, kuriai pirmoje eilėje rūpi parapijų lietuviškumas. Ji, drauge su kitomis organizacijomis, paskelbė 1982-sius lietuviškos parapijos metais. Tai bene pirmas kartas lietuvių išeivijos gyvenime, kad patriotinio pobūdžio organizacijos susirūpino parapijų likimu.

TAI girtina iniciatyva, kurios tikslas yra grynai patriotinis — stiprinti parapijų lietuviškumą. Lietuvių Bendruomenė, kurios pagrindinis tikslas yra lietuviškumo išlaikymas, ugdymas bei stiprinimas, negali kištis į religinius Bendrijų reikalus. Dėlto ji ir neliečia jų, tačiau kviečia visus savo narius ateiti į talką katalikų ir evangelikų parapijoms, kurios yra įsteigtos tautiškumo pagrindu. Tai nereiškia, kad parapijos, kaip religinės bendruomenės, pirminiu savo uždaviniu turėtų laikyti tautiškumo kėlimą ir užmiršti pirminį bei pagrindinį savo tikslą, būtent, religiją. Jos ir toliau turi likti iš esmės religinėmis bendruomenėmis, besirūpinančiomis dvasiniu bei moraliniu tautiečių gyvenimu, tačiau stipriau atsiremiančiomis į tautinę kultūrą — papročius, kalbą, giesmę, psichologiją ir dabarties rūpesčius. Religinė bendruomenė, įsteigta tautiniu pagrindu, turi glaudžiai sietis su tautine bendruomene. Patirtis rodo, kad ten, kur lietuviška parapija užsimoja tarnauti vien religine prasme, nepaisydama tautinio prado, pakimba tuštumoje — netenka savo traukos ir narių. Į tai privalėtų atkreipti dėmesį lietuvių parapijų vadovybės, ypač kunigai, pasinešę į amerikėjimą, kanadėjimą, brazilėjimą ir panašiai. Kai lietuviška parapija netenka savo lietuviškumo, netenka egzistencijos pagrindo ir turi arba išnykti, arba tapti kitataučių parapija.

KAS veiktina lietuviškos parapijos metais? Organizacijų manifeste yra nurodytos gairės, tačiau esminis dalykas — lietuviškų parapijų stiprinimas įvairiais būdais. Jei norime, kad parapija būtų paveikus lietuviškas židinys, turime visi į jį telktis. Nepaslaptis, kad daugybė tautiečių yra nutolę nuo savo parapijų. Vieni jų yra apsigyvenę toli nuo lietuviškų šventovių, kiti įsijungę į vietines parapijas, treti dvasiškai nutolę. Kai palygini kurio nors didmiesčio lietuvių skaičių su lietuviškų šventovių lankytojų skaičiumi, aiškiai matai, kad daugybė tautiečių laikosi nuošaliai arba pasirodo lietuviškose šventovėse tik per didžiąsias šventes. Toks lietuvių nerangumas ir silpnina jų parapijas. Norint gyvo lietuviško gyvenimo parapijoje, reikia jame aktyviai dalyvauti. Tai neabejotina tiesa, bet, antra vertus, ir parapijų vadovybės turi palaikyti glaudesnį ryšį su parapijiečiais, jausti jų pulsą, poreikius, pageidavimus. Reikėtų užmiršti senąjį amerikiečių kunigų stilių — izoliuotis klebonijoje, lyg stikliniame bokšte, ir palaikyti vien minimalinius ryšius su parapijiečiais. Naujų laikų dvasia reikalauja atvirų ryšių su religine bendruomene. Kai to nėra, pasigendama dvasinės jungties. Dėlto lietuviškos parapijos metais tautiečiai turėtų atsisukti veidu į parapiją, o jos vadovai — į parapijiečius. **Pr. G.**

Simbolines žvakutes, primenančias Betlėjuje gimusią Šviesą — Kristų, Toronto Lietuvių Namuose Kūčių vakarą uždega trijų kartų asmenys, gimę Lietuvoje: KATRYTĖ YANNY, S. ŠTUOPIENĖ, B. JACKUS Nuotr. B. Tarvydo

Lietuviškos parapijos metai

Lietuviškoji išeivija, kaip ir kitos tautines tradicijas saugojančios grupės — airiai, lenkai, ukrainiečiai, visada ir visur steigė lietuviškas parapijas. Jos buvo steigiamos, kad kartu su religiniu centru būtų ir lietuviškas tautinis centras. Prie parapijų buvo organizuojamos mokyklos, chorai, meno ansambliai, vaidinimai, minėjimai, o draugijos ir organizacijos naudodavosi jų patalpomis.

Kanadoje pirmosios katalikų parapijos įsisteigė Montrealyje (pradėjo parapiją 1907, pastatė šventovę — 1916), ir Toronte (šventovę įsigijo 1928) Tada lietuvių imigrantų skaičius buvo nedidelis, todėl buvo nelengva išlaikyti parapiją; trūko kunigų, ir tik Montrealyje parapija turėjo lietuvį kunigą.

Po antrojo pasaulinio karo atvyko didesnis lietuvių skaičius, kurie jau buvo patyrę sovietinės sistemos religinius ir tautinius persekiojimus. Šiek tiek įsikūrę, tuoj ėmėsi plačiau organizuoti lietuvišką ir religinę veiklą. Jų tarpe buvo kartu atvykusių dvasiškių, kurie ypatingai aktyviai prisidėjo prie šios veiklos ir ypač parapijų steigimo bei šventovių statymo. Kur savo šventovių nepajėgta įsigyti, įsteigta misijos. Kaikurios iš jų neišsilaikė, bet šiandien turime 10 katalikų ir vieną evangelikų parapijas su savomis šventovėmis ir 2 katalikų misijas, vietoje prieš II D. karą buvusių 2 parapijų.

Jų visų šventovės buvo pastatytos, perstatytos, atnaujintos ar įsigytos per paskutiniuosius 30 metų mūsų pačių pastangomis ir darbu. Juk kaikurių šventovių pamatai yra iškasti ir betonas išlietas pačių lietuvių steigėjų bei rėmėjų rankomis (įskaitant ir dvasiškius) atliekamu nuo darbo laiku.

Taip dirbta, nes žinota, kad lietuviška parapija, lietuviška šventovė bus vienas pagrindinių religinių ir tautinių centrų, bus atrama mūsų išeivijos veiklai. Ir gyvenimas tai patvirtino, nes tiek daug kas telkiasi apie parapijas.

Laikui bėgant, gyvenimo sąlygos, papročiai ir socialiniai santykiai keičiasi. Dalis mūsų parapijų pradėjo silpnėti. Žmonės išsikelia į priemiesčius, sulaukę pensijų keliasi į kitas vietoves, baigę mokslus jaunieji išsiskirsto po įvairius Kanados miestus, dažn[illegible] įsijungia į bendrąją kanadišką srovę ir mažiau dalyvauja tiek lietuviškame religiniame, tiek bendrame veikime. Reguliarus lietuviškų šventovių lankymas mažėja ir dėlto silpnėja religinis bei lietuviškas tautinis gyvenimas. Jaučiamas ir dvasiškių trūkumas, jiems tenka didesnė darbo našta. Mažėja parapijos narių ir aktyvių rėmėjų skaičius.

Šiandien okupuotoje Lietuvoje, kaip kad iš dalies buvo ir caristinėje Rusijoje, kova už tikėjimo išlaikymą eina kartu su lietuvių tautos kova už tautos išlikimą. Okupantas deda ypatingas pastangas suardyti Lietuvos tikinčiųjų bendruomenę, nes religija yra didelė žmoniškumo ir tautiškumo atrama.

Kanadoje turime visas demokratines laisves, bet dėl gyvenimo ir šių laikų sąlygų turime s u n k u m ų išlaikyti religijos praktiką ir tautiškumą.

Norėdami pabrėžti lietuviškų parapijų bei misijų didelę svarbą išeivijoje, siekdami išlaikyti religiją su tautinėmis tradicijomis ir tautinį susipratimą — skelbiame 1982 METUS — KANADOS LIETUVIŠKŲ PARAPIJŲ METAIS.

Šiais metais sieksime, kad

1. (a) visi lietuviai aktyviai įsijungtų į parapijų išlaikymą ir stiprinimą,

(b) visi būtų lietuviškų parapijų nariais, nežiūrint kur ir kaip toli gyventų nuo parapijos centro — šventovės,

(c) kiek galima dažniau lankytų pamaldas savo parapijoje,

(d) remtų šventovių, parapijų ir dvasiškių išlaikymą,

(e) remtų ir dalyvautų parapijos parengimuose;

2. (a) kad būtų palaikomi artimesni tarpusavio santykiai tarp dvasiškių ir pasauliečių,

(b) sudaryti galimybes, kad lietuviai dvasiškiai aplankytų metų laikotarpyje mažąsias kolonijas;

3. Kad KLB apylinkės, organizacijos padėtų parapijų komitetams rengti vajus, minėjimus parapijų veiklai pagyvinti ir parapijas išlaikyti;

4. spaudoje ir leidiniuose kelti lietuviškų parapijų reikšmę.

Kun. Aug. Simanavičius, OFM,
Kanados Lietuvių Katalikų Kunigų Vienybės pirmininkas

Joana Kuraitė,
Kanados Lietuvių Bendruomenės pirmininkė

A. Bireta,
Kanados Lietuvių Katalikų Centro pirmininkas

W. Dauginis,
Lietuvių Evangelikų Liuteronų tarybos pirmininkas

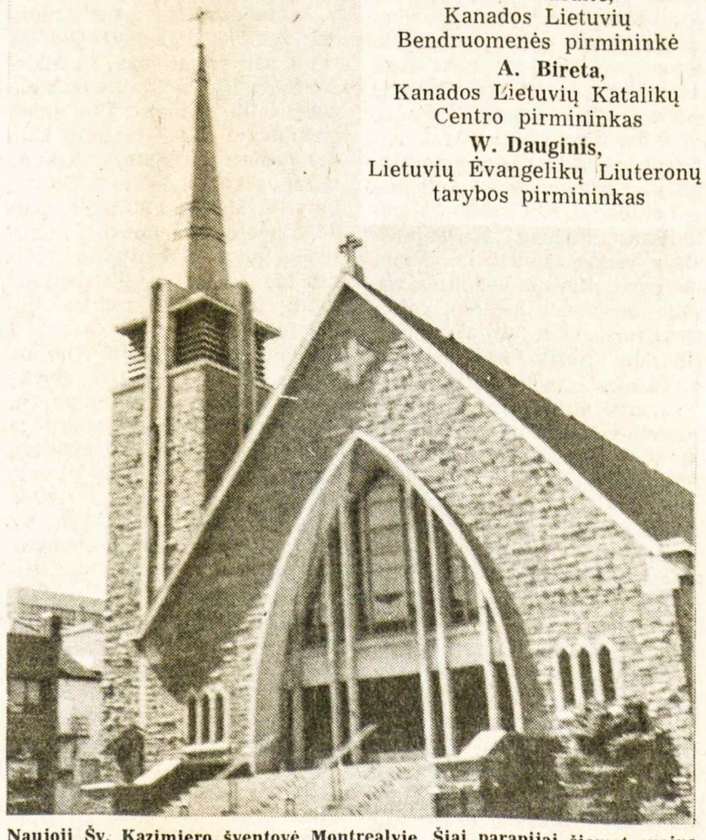

Naujoji Šv. Kazimiero šventovė Montrealyje. Šiai parapijai šiemet sueina 75-ri metai nuo įsteigimo 1907 metais

KANADOS ĮVYKIAI

Apmokestinami ir priedai

Naujasis Kanados biudžetas pareikalavo į apmokestinamą uždarbį įtraukti dorbovietės privilegijas darbininkams bei tarnautojams. Didžiosios unijos daug kur buvo išsikovojusios, kad d a r b o v i e t ė s privačiais planais papildytų sveikatos draudą ir netgi įvestų nemokamą dantų gydymą. Ta papildoma sveikatos drauda dažniausiai liečia nemokamus vaistus. Dabar tokios privilegijos turės būti įtrauktos į darbininko ar tarnautojo uždarbį ir gerokai padidins pajamų mokestį. Unijų vadai pranašauja, kad jiems dabar teks reikalauti žymiai didesnio atlyginimų padidinimo savo nariams prarastos privilegijos išlaidoms padengti. Orinio susisiekimo bendrovių tarnautojai lig šiol gaudavo nemokamus bilietus savo kelionėms. Dabar tų bilietų vertė taip pat turės būti įjungta į algą. "CP Air" bendrovė, reaguodama į šį biudžetinį nutarimą, pranešė, kad ji sustabdo nemokamų bilietų išdavimą visiems Kanados ministerių kabineto nariams bei žymiesiems federacinio parlamento atstovams. Jie dabar galės naudotis tik valdine "Air Canada" bendrove. Ryšium su šiuo biudžeto paragrafu valdžios sluogsniuose buvo prasitarta, kad į ministerių ir parlamentarų algas nebus įtraukti tik valdinių kelionių bilietai, o privačioms kelionėms ir jie praras lig šiol turėtą privilegiją. "CP Air" bendrovė reikalauja, kad būtų aiškiai paskelbtas pajamų mokestis už nemokamus bilietus valdžios žmonėms ir bendrovės tarnautojams.

Kanados konstitucijos reformos ir parsivežimo projektas, patvirtintas Kanados parlamento, prieš Kalėdas buvo įjungtas Britanijos parlamento darbotvarkėn. Premjerė M. Thatcher betgi telefonu pranešė ministeriui pirm. P. E. Trudeau, kad galutinis spren-

(Nukelta į 8-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

GEN. W. JARUZELSKIS, SPAUDŽIAMAS EKONOMINIŲ PROBLEMŲ, bando švelninti karo stovį Lenkijoje. Jis jau atšaukė cenzūrą užsieniečiam žurnalistam, bet savo pranešimus jie gali išsiųsti tik "Telex" aparatu iš valdžios kontroliuojamo spaudos centro Varšuvoje. Žurnalistams vis dar tebėra uždraustos kelionės į kitus Lenkijos miestus, neleidžiama fotografuoti tankų bei kariuomenės dalinių. Vėl pradėjo veikti vidinis telefono ryšys, tačiau pokalbius seka kariniai cenzoriai. Lenkijos primas arkiv. J. Glempas Varšuvos Šv. Jono katedroje pasakytame pamoksle griežtai pasmerkė karinio režimo pastangas, reikalaujančias, kad "Solidarumo" unijos nariai pasirašytų priesaiką, juos įpareigojančią pasitraukti iš unijos. Atsisakantieji atleidžiami iš darbo. Pasak arkiv. J. Glempo, priverstinė priesaika prieštarauja etikai ir yra negaliojanti. Atrodo, ją turėjo galvoje ir popiežius Jonas-Paulius II, pasmerkęs nemoralų žmogaus teisių pažeidimą Lenkijoje. Gen. W. Jaruzelskis turėjo oficialų susitikimą su arkiv. J. Glempu, bet jų pokalbio temos nebuvo paskelbtos. Vakarų Europos ambasadoriams gen. W. Jaruzelskis prasitarė, kad "Solidarumo" unijos vadus jis gali išsiųsti užsienin. Didžiausią problemą jam sudaro L. Walensa. Gen. W. Jaruzelskio patarėjas kpt. W. Gornickis pareiškė, kad L. Walensa yra laikomas viloje prie Varšuvos, bet jam niekada nebus leista vadovauti "Solidarumo" unijai, kuri tapo politine partija. Kalbama, kad karinis režimas s i ū l o Katalikų Bendrijos vadovams perimti L. Walensą savo žinion ir jį su šeima izoliuoti nuo politikos kuriame nors vienuolyne.

Tuščias iždas

Sovietų Sąjunga ir Lenkija pasirašė ekonominę sutartį, kuria bus užtikrintas naftos, natūralių dujų, pagrindinių žaliavų tiekimas Lenkijai 1982 m., tačiau ta sutartis neišsprendžia $27 bilijonų skolos užsieniui. Savo išde praėjusį rudenį Lenkija turėjo tik 230 milijonų dolerių. Vien tik atsilyginti už skolos 1981 m. palūkanas Lenkijai trūksta pusės bilijono dolerių. Kol nėra sutvarkytas palūkanų klausimas, bankai negali atidėti skolos atsilyginimo.

Trys žudikai?

Už bandymą nužudyti popiežių Joną-Paulių II Romoje buvo nuteistas turkas M. A. Agca. Oficialiai tada buvo pareikšta, kad tik jis vienas planavo atentatą. Dabar paaiškėjo, kad iš tikrųjų buvo trys atentatininkai. Juos atskleidė tą dieną padarytos nuotraukos. Oficialaus Vatikano fotografo nuotraukoje šalia ginklą iškėlusio M. A. Agcos stovi dar vienas turkas. Amerikietis L. Newtonas matė trečią su ginklu rankoje bėgantį jaunuolį. Bėglį jam pavyko nufotografuoti iš nugaros pusės, tačiau prabėgant matytas veidas L. Newtonui priminė A. Chaficą, susietą su Libijos praktikuojamu terorizmu. L. Newtono nuotrauką atspaudė "Time" žurnalas. Praėjusią savaitę paaiškėjo, kad Vatikanas Gemellio ligoninei Romoje už Jono-Pauliaus II 77 dienas trukusį gydymą sumokėjo $40.917. Italų kilmės popiežius padengdavo valstybinė Italijos drauda, negaliojanti lenkų kilmės popiežiui. Privačios draudos Jonas-Paulius II neturėjo. Sąskaita padengė tik ligoninės išlaidas. Šeši gydytojai ir užsienio specialistai, iškviesti, kai buvo kilusios komplikacijos, atsisakė betkokio atlyginimo. Savo paslaugas popiežiui Jonui-Pauliui II jie laiko profesine garbe.

Prancūzų ginklai

Prancūzija už bilijoną dolerių pardavė dvidešimt moderniausių savo "Mirage 2000" naikintuvų Egiptui. Šia proga Egipto prez. H. Mubaraką Kaire aplankė užsienio reikalų ministeris C. Cheyssonas ir krašto apsaugos ministeris Ch. Hernu. Pastarasis pareiškė, kad pasirašytoji sutartis tėra pirmoji prancūziškų g i n k l ų tiekime Egiptui, kuris neturi jokių agresyvių planų ir tik rūpinasi savo apsauga. Naikintuvų pardavimą, matyt, paskatino prez. R. Reagano vyriausybės vengimas dėl Izraelio spaudimo parduoti geriausius amerikiečių naikintuvus Egiptui. Juos gauna tik Izraelis. Viešėdamas K a i r e, Prancūzijos užsienio reikalų min. C. Cheyssonas pasisakė už nepriklausomos palestiniečių valstybės įsteigimą Izraelio okupuotoje Gazos juostoje ir vakarinėje Jordano upės pakrantėje bei palestiniečių PLO organizacijos įjungimą į taikos derybas. Jis betgi pabrėžė, kad Prancūzija nėra numačiusi suteikti diplomatinio pripažinimo PLO organizacijai.

Aplankė popiežių

Jonas-Paulius II Vatikane susitiko su Izraelio užsienio reikalų ministeriu Y. Šamiru. Abu jie yra kilę iš Lenkijos, tad apie jos dabartines problemas kalbėjo lenkiškai, apie Izraelio reikalus — prancūziškai. Vatikanas lig šiol dar nėra suteikęs diplomatinio pripažinimo Izraeliui. To pripažinimo siekdamas, Y. Šamiras pakvietė Joną-Paulių II apsilankyti Izraelyje. Didžiausią problemą sudaro Jeruzalė, kurią Izraelis yra paskelbęs savo sostine, o Vatikanas Jeruzalei siekia tarptautinių teisių.

Šiame numeryje:

Nauja iniciatyva
Ko siekiama parapijos metais mūsų išeivijoje

Lietuviškos parapijos metai
Oficialus raštas, pasirašytas Lietuvių Bendruomenės ir kitų

Iš šiltos Amerikos į šaltą
Pietiečio rašytojo įspūdžiai, patirti keliaujant į Š. Ameriką

Lenkija, Suvalkai ir trikampiečiai
Praeitis ir pokariniai jos rūpesčiai lietuviškose srityse

Terorizuojami kunigai Lietuvoje
Pogrindžio spauda apie kunigų žudymą ir persekiojimą

Matyti tai, kas jungia
Ateitininkų Federacijos vado žodis, pasitinkant naujus metus

Mokslo ir kūrybos simpoziumas IV
Pastabos apie organizacinę, mokslinę ir kūrybinę pusę

Marijos Aukštaitės atsiminimai
Nauja išeivių rašytojos knyga, pasiekusi skaitytojus

Robertas Antinis iškeliavo
Velionies bičiulis apie jo gyventas dienas ir kūrinius

Filminio pobūdžio romanas
Naujasis rašytojo Eduardo Cinzo romanas "Mona"

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata $17, pusmetinė — $9. Rėmėjo prenumerata $25

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $17.00 per year, $9.00 per 6 months. Deadline for advertisements —Thursday. Second class mail registration number 0509.

RELIGINIAME GYVENIME

VAŠINGTONE ĮSTEIGTAS "Krikščionių Pagalbos Komitetas Disidentams" (Christian Rescue Effort for the Emancipation of Dissidents, sutrumpintai — CREED). Steigėjas — senatorius Roger Jepsen su ponia Jepsen ir kongreso atstovas Jack Kemp. Į komitetą įeina ir JAV viceprezidentas George Bush. Steigėjai aiškina, kad komitetas sudarytas, norint pagelbėti persekiojamiems krikščionims, nes žydus disidentus Sov. Sąjungoje gina net kelios organizacijos, o persekiojamų krikščionių niekas negina. Šis komitetas informuos JAV visuomenę apie persekiojamus krikščionis, koordinuos pavienių asmenų pastangas, bendradarbiaus su kitom grupėm, veikiančiom toje srityje, padės emigruoti iš Sov. Sąjungos tiems, kurie to nori. Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa su šiuo komitetu jau yra užmezgusi ryšį. Komiteto adresas: CREED, 310 Lee St., Alexandria VA 22314, USA. Tel (703) 549-0047.

TARPTAUTINĖ ORGANIZACIJA "KIRCHE IN NOT" (Vargstanti Bendrija) yra išplėtusi savo veiklą visame pasaulyje. Ji teikia savo pagalbą K. Bendrijai visuose kraštuose, kurie yra reikalingi pagalbos. Iki šiol jai 34 metus vadovavęs belgų kunigas van Straaten pasitraukė iš tų pareigų. Jo vieton Vatikanas paskyrė vyskupą Henri Lemaitre, dabartinį pronuncijų Ugandai. Ši organizacija padeda ir lietuviams lėšomis ir informacine literatūra. Ji išleisdino knygą prancūzų kalba apie Lietuvos katalikus serijoje "Chretiens de l'Est". Ši knyga 1980 m. pabaigoje buvo išleisdinta ir anglų kalba, finansuojant minėtai organizacijai. Ji pavadinta "Catholics in Soviet-Occupied Lithuania. Faith under Persecution". Gaunama šiuo adresu: Lithuanian Catholic Religiuos Aid, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207, USA. Kaina — $2 JAV. Reikėtų šį leidinį paskleisti po visą Ameriką ir laisvąjį pasaulį.

POKALBIS TARP KATALIKŲ IR ORTODOKSŲ BENDRIJŲ turi siekti esminės tikėjimo vienybės ir neįstrigti antraeiliuos klausimuos — pabrėžė Jonas-Paulius II savo prancūziškai parašytame laiške Konstantinopolio ortodoksų patriarchui Dimitrijui I šv. Andriejaus šventės proga. Tą laišką patriarchui nugabeno ir šventėje popiežiui atstovavo Vatikano Krikščionių Vienybės sekretoriato pirmininkas kard. Jan Willebrands. Prieš porą metų ta pačia proga pats Šv. Tėvas Jonas-Paulius II lankėsi pas ortodoksų patriarchą Dimitrijų I ir abu įsteigė bei paskelbė bendrą teologinę komisiją katalikų-ortodoksų pokalbiams vienybės reikalu vesti. Pirmasis toks pokalbis įvyko 1980 m. Patmos saloje.

VATIKANO VIENUOLIJŲ IR PASAULIETINIŲ institutų kongregacijos pilnaties posėdyje Jonas-Paulius II prancūziškai pasakytoje kalboje nurodė, kad vyrai ir moterys vienuoliai, nežiūrint vienuolijų savarankiškumo, turi būti klusnūs savo vietiniams vyskupams bei jų nurodymams. Pasak popiežiaus, dažnai pasireiškianti klaidinga mintis vienuoliuose, tarsi jie nepriklausytų tai pačiai K. Bendrijai. Vienuoliai turi įsijungti į vietinės K. Bendrijos gyvenimą.

"FAMILIARIS CONSORTIO" — Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II raštas, kuriame tikintieji skatinami ginti šeimos teises bei jos orumą ir padaryti šeimą K. Bendrijos ląstele, puoselėti žmogiškosios gyvybės vertę. Dirbtini kontracepcijos metodai esą paneigia būtiną krikščioniško atsidavimo vienas kitams prasmę santuokoje. Taipgi nurodoma, kad persiskyrę ir paskui vėl susituokusieji katalikai negali naudotis sakramentais, kol neatsisako neteisėtos antrosios santuokos. Šiame dokumente popiežius išryškina keletą šeimą liečiančių klausimų, jų tarpe — jaunimo švietimą lytinėje srityje, natūralųjį šeimos planavimą ir šeimos pareigas politinėje srityje. Jonas-Paulius II parašė šį raštą, remdamasis 43 pareiškimais apie šeimos vaidmenį, kuriuos paruošė 200 vyskupų, 10 ekspertų ir 42 auditoriai, dalyvavę 1980 m. pasauliniame vyskupų sinode. Dokumente stipriai ginamos šeimos teisės ir nurodoma, kad tų teisių iš šeimos atimti ir pasiglemžti negalinti jokia bendruomenė ir jokia valstybė.

KATALIKIŠKŲ ORGANIZACIJŲ KAPELIONAI neturėtų būti nei tų vienetų vadovai, nei paprasti nariai, pasak dokumento, kurį paskelbė Popiežiškoji Pasauliečių Taryba. Kapelionai turi būti organizacijoje dvasios vadovai, bendravimo architektai, tikėjimo mokytojai, Dievo nelygstamumo liudytojai, Jėzaus Kristaus apaštalai, sakramentinio gyvenimo tarnai. Dokumentas taipgi nurodo, kad katalikiškose organizacijose demokratiniai metodai, kaip pvz. parlamentinė eiga, nėra būtinai geriausi būdai sprendimams K. Bendrijos organizacijose. Pasak dokumento, tokiose organizacijose Dievas veikia ne balsavimu, bet bendru sutarimu, kuris pasiekiamas malda ir bendru Dievo valios atpažinimu.

VATIKANO SPAUDA PASKELBĖ graikų Ortodoksų Bendrijos vyskupų pagalbos šauksmą, reikalaujantį religinės laisvės komunistinėje Albanijoje. Atsišaukime nurodoma, kad 400,000 ortodoksų tikinčiųjų jau daug metų verčiami Albanijoje gyventi be Dievo ir be religijos. Tūkstančiai tikinčiųjų kalinami vien dėlto, kad yra krikščionys.

FRANK SHEED, ŽYMUS ANGLŲ KATALIKŲ RAŠYTOJAS, knygų leidyklos steigėjas ir pasauliečių apaštalavimo pradininkas, mirė Niujorke, sulaukęs 84 m. amžiaus. Jis parašė tokias plačiai skaitomas knygas, kaip "Theology and Sanity", "Society and Sanity", kuriose dėsto katalikiškąją teologiją labai aiškiu ir gyvu stiliumi. 1926 m. jis, kartu su savo žmona Maisie Ward, Anglijoje įsteigė knygų leidyklą "Sheed and Ward", kuri per 50 metų buvo viena didžiausių anglų katalikų knygų leidyklų. Frank Sheed ištobulino savo gyvą religijos bei teologijos aiškinimo stilių, kalbėdamas daugelį metų Londone, Anglijoje, žmonių grupėms skersgatviuose. Jis tai darydavo net ir senatvėje. Jis buvo gimęs 1897 m. Sydnėjaus mieste, Australijoje. Jo tėvas buvo presbiterininkas, o motina — katalikė. Įpusėjęs teisės studijas Sydnėjaus universitete, jis išvyko metams Anglijon, bet netrukus grįžo Australijon ir baigė teisės mokslus. Grįžo Anglijon ir ten su savo žmona gyveno bei darbavosi "Catholic Evidence Guild" įstaigoje.

KARDINOLAS JOSEF RATZINGER, 54 m. amžiaus Muencheno ir Freisingo arkivyskupas, paskirtas naujuoju Vatikano Doktrinų ir Tikėjimo Kongregacijos prefektu. Jis užėmė vietą atsistatydinusio ir mirusio jugoslavo kardinolo Franjo Šeper. Kard. Ratzingeris yra tartptautinio garso teologas, todėl labai tinkamas tai vietai.

JUGOSLAVIJOS KULTŪRINIŲ PAMINKLŲ APSAUGOS INSTITUTAS įsakė sunaikinti mozaiką, vaizduojančią kardinolą Aloyzą Stepinač, nes paveikslas meniškai netinkąs barokinėms šventovės linijoms. Šis įsakymas liečia Strazemano miesto parapijos šventovę Kroatijoje ir susilaukė didelio tikinčiųjų pasipriešinimo, nes, jų manymu, tai esąs nuvertinimas 1960 m. mirusio kardinolo, kuris kalėjo komunistų rankose daugiau kaip 14 metų. Komunistinė vadovybė dėl šios mozaikos neleistino atsiradimo šventovėje apkaltino vietos kleboną kun. Josip Devič ir mozaiką pagaminusį Zagrebo dailininką Antun Starcevič.

WILL DURANT, amerikietis istorikas ir Pulitzer premijos laureatas, kuris mirė 1981 m. lapkričio 7 d. sulaukęs 96 m. amžiaus, susitaikė prieš mirtį su K. Bendrija. Tą žinią paskelbė Loyola-Marymount universiteto religinių studijų profesorius kun. Herbert Ryan, SJ. Pastarasis prieš mirtį lankė istoriką ligoninėje ir suteikė jam Ligonio bei Susitaikymo sakramentą. Kun. Ryan buvo artimas istorikui Durant iš seniau, nes pastarojo tėvams žuvus automobilio nelaimėje, vos 6 m. amžiaus buvo paimtas auginti Duranto sesers šeimon. W. Durant Amerikoje yra labai išgarsėjęs savo monumentaliu istoriniu 11 tomų veikalu "The Story of Civilization".

KANADIETIS KUNIGAS Hugh MacKinnon 1981 m. gruodžio 28 d. rastas negyvas Mexico City viešbutyje, kur jis atostogavo. Paaiškėjo, kad buvo pasmaugtas ir apiplėštas. Nepaimtas tiktai jo pasas ir $600 kelioniniai čekiai. Meksikos policija tiria šį įvykį. Velionis buvo 62 m. amžiaus, Waterloo universiteto istorijos profesorius, kurį laiką pirmininkavo profesorių draugijai. 1975 m. gavo Ontario provincijos medalį už gerą dėstymą. Buvo gimęs Banffe, Alta. Kurį laiką vikaravo netoli esančioje Šv. Teresės parapijoje Elmiros vietovėje. Palaidotas Vankuveryje. Du jo broliai yra teisėjai Br. Kolumbijoje.

KUN. J. STŠ.

Brazilijos miestelis Itanhaem, kur gyvena KLEMENSAS JŪRA. Aikštėje — palaimintojo kun. Juozo Anšietos statula

Iš šiltos Amerikos į šaltą

Įspūdžiai iš kelionės į Kanadą ir Jungtines Amerikos Valstybes

KLEMENSAS JŪRA

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Į Floridą

Paliekame Limą. Aplinką gaubia tanki migla. Naktis tiršta ir juoda. Laikrodį jau nuo Paragvajaus vis tenka sukti atgal, reiškia — lenkiame laiką. Jeigu per visą kelionę vis atsukinėsim laikrodžius, tai, ko gero, pasieksim Ameriką anksčiau, negu išvykome. . .

Maitina gerai, tik nemėgstu trijų vietų sėdynių. Braziliški lėktuvai dviejų vietų — patogesni. Dabar man vis tenka būti toli nuo lango. Sėdynės siauros, keleiviai labai suspausti; talpa didesnė, bet patogumo — jokio. Sako, kad lėktuve teks išbūti apie 15 valandų. Gerokai pavargsime. Lėktuvo viduje tvanku. Ventiliacija bloga ir nuotaika pašlijusi. Tyliai sėdime suspausti burzgiančiam maiše, pustamsėje aplinkoje. Dauguma snūduriuoja. Man ima skaudėti galvą. Pro kaimyno petį matau, kad debesys jau sklaidosi, beveik įžvelgiu vis tas nepabaigiamai snieguotas viršukalnes, kol pagaliau jas paliekame kažkuriame šone ir jau apačioje matyti platus vandenynas. Toliuose pasiliko inkų šalies Jose Garcia aerodromas ir miglose mirkčiojantys Limos žiburiai. . .

Mano bedrakeleivis nuo lango pusės psichologas iš Curitybos universiteto keliauja į Miami pas gimines. Labai kalbus, man visą laiką pasakoja, kaip jis keliavęs į Europą ispanų linija. Sako, kelionė buvusi daug blogesnė ir maitinimas niekam tikęs. Paragvajiečiai maitina kur kas geriau. Jis daugiau niekada nenorėtų keliauti ispanų lėktuvais. Pats kilme portugalas.

Staiga suriaumojo ruporas: "manžar" — vakarienė. Gabalas keistos mėsos, pudingas, kava ar limonadas. Mano kaimynas Alberto išgėrė stiklą argentiniško vyno. Patiko. Prašė pakartoti, bet nedavė. Žmonai labai patiko paragvajiečių daržovės ir jų arbata. Man teko kava, neskani, atšildyta. Paragvajiečiai taupūs — taip ir reikia.

Snūduriuojant ir svajojant

Po vakarienės lemputės virš galvų gęsta, keleiviai su prikimštais pilvais patogiai snaudžia, o kiti ir giliai įminga. Mėginu pasižymėti patirtus įspūdžius, bet. . . pasibaigė rašiklis. Atsistoju ir žvalgausi. S. Paulyje dabar turėtų būti 11 valanda. Gal 2 val. ryto pasieksime Miami. Dar trys valandos kelionės.

Lėktuve darosi tvanku. Monotoniškas turbinų kleksėjimas visus veikia migdančiai. Viena po kitos užgęsta lemputės viršum susnūdusių keleivių galvų. Dauguma jau giliai įmigę. Knarkia. Įtariu, kad kaikurie migdančių tablečių prisiriję. Negražiai atvertę galvas, nudribusiomis rankomis. Kiti sugrūdę nosis į mažus pagalvėlius — nežinai, ar miega, ar tik svajoja apie laimingai pasibaigsiančią kelionę? Užpakalyje girdžiu gąsdinantį knarkimą — gal žmogelis susigriebęs slogą išdrįso leistis į tolimą kelionę. . .

Užmerktomis akimis matau, kad skrendame viršum Kubos. Salos gyventojai, išbudinti lėktuvo burzgimo, verčiasi ant kito šono ir vėl grimsta į gilų miegą. Mane apima noras išeiti ir pasižvalgyti įmigusio miesto gatvėse. Tik kaip tai padarysi, būdamas gal daugiau dešimties kilometrų augštumoje. Jauti, kad esi pakabintas šitame judančiame metaliniam maiše: neturi jokio atramos taško. Toks daugelio valandų kabojimas darosi įkyrus ir erzinantis. O laikas slenka labai palengva ir neturi galimybės jo pastumti į priekį, nors ir kažin kaip norėtum, kad jis paskubėtų. . .

Tokioje būsenoje, tarp snaudulio ir budėjimo, staiga įsižiebia lempos. Lėktuvo pareigūnas išdalina užpildymui keleivio žinių lapelius ir įspėja, kad jau artėjam prie Miami. Visi išbunda. Raivosi ir plačiai žiovauja. Skubame įrašyti reikalaujamas žinias. Antra valanda ryto. Leidžiamės Šiaurės Amerikos žemėje.

Jau Amerikoje!

Miami aerodrome tylu ir. . . tuščia: jokio judėjimo. Mes šią valandą vieninteliai keleiviai. Muitinės tarnautojai snūduriuodami ir žiovaudami atleidžia labai palengva. Tikrai, nejaučiame taip išgarsinto "amerikoniško skubėjimo". Gana ilgai užtrunkame eilėse. Daiktų beveik netikrina, tik apklausinėja, ar neturime rūkalų ir alkoholinių gėralų. Kur ten neturėsi, bet vistiek kratome galvas. Dauguma keleivių, pasigriebę lagaminus, ištirpo į visas puses. Mums, pasirodo, kito lėktuvo teks laukti iki 8 valandos ryto. Nusiboginame daiktus į kanadiečių linijos skyrių ir einame pasižvalgyti "po Ameriką".

Šilta, kaip ir turi būti liepos mėnesį. Visur tylu, jokio judėjimo. Tik antra valanda ryto. Šen ir ten ant suoliukų drypso mieguistos žmogystos, kurių dažnai tenka matyti ir S. Paulyje. Vargo niekur netrūksta. . .

Susirandam telefono automatą ir skambinu į Toronto, kad apie pietus mūsų jau lauktų. Dukra ir žentas džiaugiasi, kad jau didžioji mūsų kelionės dalis pavyko laimingai. . .

Galvojam išgerti amerikoniškos kavos. Susirandam veikiantį barą. Aš paprašau stiklą "coca cola". Nulupa pusę dolerio. Už tą sumą Brazilijoje gautum visą litrą ar net dar daugiau. Stebime vitrinų kainoraščius. Mus baugina visko brangumas. Norint ką nors čia įsigyti, reikia turėti dolerių maišą. O gal tik taip atrodo pripratusiems prie žemų kainų Brazilijoje. . .

Klaikūs įspūdžiai

Aušta pirmasis rytas Amerikos žemėje. Palengva judame vėl į aerodromo pusę. Laukiame mūsų lėktuvo, kuris mus nugabens iki Toronto. Pro didelį laukiamojo langą matom, kaip aerodromo tarnautojai krauna mūsų ir kitų keleivių daiktus į lėktuvą. Matome, kaip jie spardo ir mėto lagaminus, o nukritusius nuo autovežimio tyčia mindo kojomis. Tarnautojai juodi, ir jų prižiūrėtojas taip pat juodas. . .

Kodėl tokia pagieža? Kuo nusikaltę iš tolimų kraštų atvykę keleiviai, kad su tokiu pykčiu ir pagieža naikintų ir laužytų jų lagaminus? Jeigu taip atsitiktų Brazilijoje, jie tą pačią minutę netektų tarnybos. Bet. . . Brazilijos juodukai, ypačiai tarnautojai, kokio rango jie bebūtų, yra mandagūs ir su pagarba žiūri į kiekvieną žmogų. Atsitinka tik labai retų išimčių. Gerai žinom, kad blogų žmonių netrūksta ir baltųjų tarpe. Pas mus nėra rasizmo! Jo ir nereikia! Visi esame to paties Dievo vaikai! Svarbu: pagarba žmogui, bet ne jo kūno spalva.

Sunku nusikratyti pirmaisiais liūdnais ir nemaloniais įspūdžiais, kuriuos jau pirmomis valandomis patyrėme Amerikoje. Argi tikrai čia toji turtingoji aukso šalis Amerika, kurioje mano tėvelis per 25 metus ežerus prakaito išliejo, besirausdamas Pensilvanijos anglies kasyklose? Gerbdamas jo šviesų atminimą, visada Ameriką vaizdavausi didelių laisvių ir augštos kultūros šalimi. Laisvių gal yra truputį net perdaug, bet kultūros. . .

Ne! Nesužavėjo manęs ir vėliau ši didžiųjų laisvių šalis, dar kartą man sugrįžus į jos šiaurinę pusę. Vistiek čia žmogus jautiesi lyg į svetimą planetą patekęs. Gal materialiai ir nieko netrūksta, bet čia žmogus nebejauti žmogiškos šilumos, solidarumo jausmo, šviesesnės nuotaikos. Susirūpinę, surūgę veidai. Begalinis skubėjimas. Amerikietis negyvena — jis skuba, bėga, neatsigrįžta apsidairyti, nepasijunta, kai užduseęs nuo skubėjimo atsiduria kapuose. Tokia Amerika knygose, žurnaluose, filmuose ir. . . gyvenime. Skaudžiai apgailestauju mūsų suamerikėjusius brolius lietuvius. Tikiuosi, kad tokių yra mažuma!

Prisiminimų mieste

Pagaliau paliekam Miami. Diena skaidriai saulėta, šviesi ir miela. Nejaučiam nemiegotos nakties nuovargio. Smalsiai stebime pasirodančius ir vėl nykstančius miestus, upes ir kalnus. Nieko įsidėmėtinai įspūdingo iš oro nepastebėsi. Gauname šiokius tokius pusryčius — iki Toronto gal badu nenumirsime. Stebiu keleivius — atrodo, visi amerikiečiai, nes dar neišgirdau nė vieno aiškesnio žodžio. Vis tas nesuprantamas duslus "hau-hau-hau. . ." Žmogui per ilgus dešimtmečius pripratusiam prie skambaus lotynų tautų balso ir aiškiai ištariamų žodžių, daro labai slegiantį įspūdį.

Sunkiai besusigaudau, kai pranešėjas šaukia, kad greitai leisimės Pitsburge ir tenai užtruksime bent porą valandų.

Pitsburgas! Staiga prisimenu. . . Vardas išplaukia iš labai tolimų laikų prisiminimų. Šimtus kartų mano tėvelio kartotas. Tai čia turėtų būti ta garsioji Pensilvanija! Jos kalnuose jis daugiau kaip 20 metų rausė anglį ir lietuvišku gausiu prakaitu laistė šitos Amerikos žemę. Kaip daugelis. Kaip šimtai ir tūkstančiai kitų lietuvių praėjusio šimtmečio gale, vengdami caro kariuomenės, išskubėjo į dolerinę šalį. Gal ir šis (dabar taip plačiai išsimėtęs) gražus miestas buvo jo pavargusiais žingsniais šimtus kartų išmatuotas. . . Pitsburgo miesto vardas dažnai buvo pinamas jo gausiai turtinguose pasakojimuose, kaip su prakaito upėmis čia buvo pelnomas doleris! Čia jis turėjo daugelį bičiulių "mainerių", kaip jis mėgdavo juos vadinti. Dauguma, šiek tiek susitaupę, palikdavo "mainas" ir jieškodavosi darbo žemės paviršiuje. Dauguma prasisiekė, net praturtėjo. Jis minėdavo ir tokius. Atrodo, kad gimtosios žemės nostalgijos liga jį daugiausia kankino ir bent ramios senatvės dienas trokšdamas praleisti gimtinėje, grįžo į Lietuvą, kad . . . žūtų nuo bolševikinės granatos.

Kelionės nuovargis ir laiko trūkumas neleidžia geriau pažinti miestą, nors turėjau didelį norą susitikti su vietos lietuviais ir aplankyti įdomesnes vietas. . .

Laikas nelaukia. Keliaujam tolyn. . .

(Bus daugiau)

PADĖKA

A†A

NAPOLEONAS LESKAUSKAS,

59 m. amžiaus, mūsų mylimas vyras, tėvas, senelis ir brolis, miręs 1981 m. rugsėjo 22 d., buvo palaidotas rugsėjo 26 d. Queen of Heaven kapinėse, Hillside, Ill.

Dėkojame visiems, kurie suteikė jam paskutinį patarnavimą ir palydėjo į amžino poilsio vietą.

Nuoširdi padėka visiems užprašiusiems šv. Mišias už velionies vėlę, aukojusiems Amerikos Lietuvių Fondui, už gėles bei pareikštas užuojautas žodžiu, per spaudą ir radiją mums toje liūdesio valandoje.

Dėkojame karsto nešėjams, visiems velionį lankiusiems laidotuvių namuose, dalyvavusiems gedulo pamaldose šventovėje, atvykusiems į laidotuves iš Kanados bei velionies sesers vyrui Jonui R. Simanavičiui už pasakytą jautrią atsisveikinimo kalbą kapinėse.

Nuoširdus ačiū visiems —

žmona, duktė, sūnūs, marčios, vaikaičiai
brolis ir seserys su šeimomis

Mylimam vyrui, tėveliui, uošviui ir seneliui

A†A

ALEKSANDRUI RADZEVIČIUI

mirus,

žmonai KONSTANCIJAI, sūnums — VYTAUTUI RADŽIUI su šeima, LEONUI RADZEVIČIUI su šeima, STASIUI RADZEVIČIUI su šeima, ALGIUI RADZEVIČIUI su šeima ir kitiems artimiesiems bei giminėms reiškiu nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdžiu —

Vladas Keiba

A†A

ADOMUI ANDRULAIČIUI

Niujorke mirus,

nuoširdžiai užjaučiame jo žmoną JUZĘ bei sūnų JONĄ Niujorke, dukrą bei žentą IRMĄ ir BERNARDĄ KUDZMAVIČIUS, Tecumseh, Ont.—

Anė Grimienė
Valteris ir Ženė Paleikiai su šeima
Algis ir Gerda Povilaičiai, sūnus
Osvaldas ir Irena Delkai —
sūnus ir dukros

A†A

ALDONAI TRUMPICKIENEI

iškeliavus amžinybėn, jos mamytę, vyrą MYKOLĄ, sūnus — RIMUTĮ, JONĄ su žmona, dukrą MARYTĘ bei kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

J. E. Jurėnai — *J. A. Jurėnai*
P. L. Jurėnai — *J. Čekelis*
B. M. Jurėnai — *P. M. Gabrėnai*
V. J. Vingeliai

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Mohawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- Elektros reikmenys
- Televizijos aparatai
- Skalbiamosios mašinos
- Vaikų baldai
- Įvairūs kilimai
- Šaldytuvai
- Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- Siuvamos mašinos
- Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. Tel. 537-1442

Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Iki dugno...?

Pagalba alkoholio mėgėjams

Daug kartų prisiekėm ir sąžiningai nusprendėm, kad šitie "nauji metai" bus kitokie, kad daugiau niekad nepasigersim, tačiau neištesim.

Dr. William D. Silkworth rašo, kad žmonės geria alkoholį, nes jiems jis patinka, yra patrauklus. Geriantieji prisipažįsta, kad alkoholis yra kenksmingas, kad po tam tikro laiko nebegali atskirti tiesos nuo netiesos. Jiems atrodo, kad jų alkoholiškas gyvenimas yra normalus. Jie jaučiasi nepatenkinti, neramūs, kol vėl gali laisvai bei patogiai išgerti porą taurelių, kurias kiti gali gerti be jokio pavojaus.

Kai alkoholikai pasiduoda tam troškuliui, vėl troškimo reiškinys išsivysto. Kai praeina gerai žinomas išgertuvių laikotarpis, iškyla sąžinės graužimas ir apsisprendimas daugiau negerti. Vėl ir vėl tai pasikartoja, nebent žmoguje įvyksta visiškas psichinis pasikeitimas. Kitaip yra labai mažai vilties pasveikti.

Bet iš antros pusės, nors atrodo labai keista ir nuostabu, kai kartą įvyksta psichinė permaina, tas pats žmogus, kuris buvo arti pražūties, kuris turėjo tiek daug problemų ir buvo netekęs vilties jas išspręsti, — **staiga** įsitikina, kad gali lengvai kontroliuoti savo troškulį. Vieninteliis būdas tai pasiekti yra laikytis kelių paprastų taisyklių.

Mes nesakome, kad tas ar kitas individas yra alkoholikas. Diagnozę galite pats nustatyti, jei esi sąžiningas ir visiškai atviras sau. Tik nueik į artimiausią užeigą ir pabandyk kontroliuoti savo gėrimą. Pradėdamas gerti, pabandyk staigiai nustoti. Pabandyk keletą kartų. Gal daug nukentėsi, kol pilnai įsitikinsi ir priimsi savo padėtį, bet ilgai laukti nereikės.

"Alcoholics Anonymous" knygoje rašo, kad nėra žmogaus, kuris norėtų būti fiziškai ar psichiškai skirtingas nuo savo draugų. Dėlto nenuostabu, kad mes visą laiką stengiamės įrodyti, jog galime gerti kaip kiti. Kiekvienas nenormalus alkoholio vartotojas ar alkoholikas yra **apsėstas** minties, kad vieną dieną galės save kontroliuoti arba išmokti gerti kaip kiti. Šitoks apgaulingas užsispyrimas gali nuvesti į beprotystę arba prie mirties vartų.

Alkoholizmas yra progresuojanti liga. Nesvarbu kiek stengiamės susivaldyti, po kiekvieno išgėrimo einame blogyn, ne geryn. Gydytojai, kurie supranta alkoholizmo ligą, sutinka, kad alkoholikas niekad negali normaliai gerti alkoholį. Gal mokslininkai kada nors suras išeitį, bet iki šiol dar nesurado.

Vienas toks gydytojas, pasiklausęs Bill W. ir Dr. Bob, "Alcoholics Anonymous" steigėjų pergyvenimus bei jų kovą su alkoholiu, sutiko, kad tai buvo beviltiškas atvejis. Jeigu jie būtų bandę patekti į jo ligoninę, jis būtų jų nepriėmęs, nes manė, kad jie neišgydomi. Nors jis pats nebuvo religingas, bet giliai gerbė dvasinę pagalbą, nes atrodė, kad kitos išeities nėra.

Kartais alkoholikas praranda savo atsparumą su pirmuoju stikleliu. Vienintelė galima apsauga turi ateiti iš stipresnės jėgos negu jis pats. Mat alkoholis yra klastingas, nesuprantamas, galingas. Be augštesnės pagalbos esame bejėgiai. Tėra vienas, kuris visą gali — tai Dievas.

"Alcoholics Anonymous" yra vyrų ir moterų draugija, kurioje vieni su kitais dalinasi savo patyrimu, stiprybe ir viltimi, siekdami spręsti visų bendrą problemą ir padėti vieni kitiems pasveikti nuo alkoholizmo ligos. Vienintelė sąlyga būti "AA" nariu yra noras nustoti gerti. "AA" nerenka nario mokesčio ir nereikalauja jokio atlyginimo. Jų organizacija išsilaiko savanoriškais įnašais.

"Alcoholics Anonymous" organizacija nėra susirišusi su jokia sekta, religija, politine partija, organizacija ar institucija. Ji neina į jokias kontroversijas, ji nei pritaria, nei priešinasi jokiems viešiems ginčams. Jos pirmaeilis tikslas — **būti blaiviais ir padėti kitiems siekti blaivumo.**

Deimantė

Canada Post Postes Canada

Naujos pašto kainos įsigaliojo 1982 metų sausio 1 dieną

Štai kelios pašto paslaugų kainos, įsigaliojusios nuo 1982 metų sausio 1 dienos už pristatymą kanadiškų ir tarptautinių siuntų.

Pilnas, smulkus kainaraštis, įskaitant verslo siuntas, gaunamas pašto įstaigose.

Siuntos Kanadoje

Pirmos klasės laiškai	0 — 30 gr	.30 ct.
	30 — 50 gr	.45 ct.
Specialios siuntos	I kl. kaina plius	$1.00
Certifikuotos siuntos	I, III ar IV kl. kaina plius	$1.00
Registruotos siuntos	I kl. kaina plius	$1.85
Sveikinimo atvirukai	0 — 50 gr	.30 ct.
Trečios klasės siuntos	0 — 50 gr	.30 ct.
Siuntiniai pvz. 2 kg (4.4 sv)	Toronto — Winnipeg I kl.	$4.00
	IV kl.	$1.75
	Montrealis — Kvebeko miestas I kl.	$2.45
	IV kl.	$1.30
Telegramos (Telepost) 50 žodžių		$3.45

Siuntos į JAV-bes

Laiškai oro paštu	0 — 30 gr	.35 ct.
ir pašto atvirukai	30 — 50 gr	.50 ct.
Sveikinimo atvirukai	0 — 50 gr	.30 ct.

Siuntos užjūrin

Laiškai oro paštu	0 — 20 gr	.60 ct.
ir pašto atvirukai	20 — 50 gr	.93 ct.
Aerogramos		.60 ct.
Sveikinimo atvirukai	0 — 20 gr	.30 ct.

The 'A' Stamp

Kol nauji 30 ct. pašto ženklai bus paruošti, Kanados Paštas išleido specialų ženklą "A". Pašto ženkle "A" kaina nepažymėta, bet jo vertė yra 30 ct. Jis gali būti naudojamas tiktai siuntoms Kanadoje. Jis negali būti naudojamas siuntoms už Kanados ribų. Nustatyta kaina gali būti sudaryta iš esamų pašto ženklų.

Canada

Toronto atžalyniečiai RIMA PETKUTĖ ir RIČARDAS DREŠERIS tautinių šokių vakaronėje Lietuvių Namuose — Nuotr. B. Tarvydo

PRANEŠIMAS IŠ D. BRITANIJOS

Seni ir nauji rūpesčiai

STASYS KASPARAS

1981 m. lapkričio 14 d. Mančesteryje įvyko D. Britanijos Lietuvių Sąjungos tarybos suvažiavimas. Ją sudaro penki rinkti atstovai ir kitų lietuviškų organizacijų delegatai. Buvo pakviesti ir DBLS skyrių pirmininkai. Iš viso dalyvavo 35 asmenys, turį teisę balsuoti, ir keliolika tautiečių svečių teisėmis. DBLS taryba yra patariamasis organas centro valdybai.

Pirmininko pranešimas

DBLS pirm. Zigmas Juras savo pranešime pabrėžė, kad pagrindinis mūsų rūpestis esąs išlikti lietuviais ir išauklėti lietuvišką jaunimą. Neseniai buvusi surengta spaudos konferencija ryšium su Madrido pasitarimais, parašyti laiškai Britanijos min. pirmininkei. DBLS parūpinusi išlaikymą G. Damušytei, laikinai dirbusiai Kestono kolegijos informacinėje tarnyboje. JAV-se esanti įsteigta Baltiečių Laisvės Lyga, kuri politinei veiklai yra angažavusi Hannaford bendrovę. Tam esančios reikalingos lėšos, bet VLIKo valdyba tai akcijai nepritarianti. "Europos Lietuvis" tuo klausimu laikąsis nešališkos linijos.

Baigdamas savo pranešimą, Z. Juras paminėjo "E. Lietuviui" atsiųstą straipsnį, pasirašytą Mančesterio lietuvių veikėjo Vlado Kupsčio. Jame esą priekaištaujama, kad kaikurie veikėjai palaiko neleistinus ryšius su okupuotos Lietuvos įstaigomis ir tuo būdu kenkia tautinei veiklai. Straipsnis posėdyje buvo perskaitytas, ilgai ir karštai svarstytas. Balsų dauguma nuspręsta jo nespausdinti "Europos Lietuvyje".

Jaunimas ir LN bendrovė

DBL Jaunimo Sąjungos pirm. Jonas Podvoiskis savo pranešime pažymėjo, kad jaunimui pasisekė surengti pasitarimą Lietuvių Sodyboje. Jame dalyvavo 24 asmenys, jų tarpe ir kun. A. Saulaitis, SJ, iš JAV. Vieną savaitgalį buvo rodomi filmai. Jaunimui leidžiamas laikraštėlis "Lynes" anglų kalba. Jo kokybė gerėjanti.

Apie Lietuvių Namų bendrovės veiklą pranešimą padarė jos pirm. Jaras Alkis. Esą 1981 metai buvo sunkūs. Pajamos visur sumažėjo. Reikės rasti būdų taupyti. Dėlto buvo atleisti du spaustuvės darbininkai. Talkos būdu paruoštas sieninis 1982 m. kalendorius. "E. Lietuvis" ir 1982 m. išeis kas savaitę, bet prenumerata padidinta. Numatyta išleisti septynis numerius "Lynes" ir dvi knygas. "E. Lietuvio" redakcija pergyvena krizę. Mažai pelno gauta ir iš Lietuvių Sodybos. Pastarosios direktoriai turi sunkumų su tarnautojais, yra priversti ieškoti advokatų pagalbos.

Karštos diskusijos

Pastaraisiais metais DBLS suvažiavimai pasidarė triukšmingi, nes vis iškyla jaudinančios temos. Ir šiame posėdyje jaudino dalyvius dygūs klausimai, ypač priekaištas centro valdybai. Nevienas reiškė susirūpinimą Lietuvių Namais, kuriuose esą randa prieglaudą sovietiniai kolaborantai. Pvz. juose turi kambarį R. Maxwell "Pergamon Press" leidykla, prieš keletą metų išleidusi anglų kalba L. Brežnevo biografiją, parašytą kompartijos centro komiteto narių. Leidyklos savininkas R. Maxwell tuomet buvo nuvažiavęs į Maskvą įteikti jos pačiam Brežnevui. Be to, L. Namuose buvusi vaišinama sovietinių menininkų grupė, atlikusi programą revoliucijos sukakties šventėje.

Taip pat buvo priekaištaujama, kad Lietuvių Namai palaiko ryšius su neaiškios linkmės Lietuvos Patriotų Sąjunga, kurios veikėjas Libertis lankėsi juose.

Naujai iškilo buvusio "E. Lietuvio" redaktoriaus K. Barėno atsistatydinimo klausimas, netesėtas viešas leidėjų atsiprašymas, suklastotos "Šluotos" užgauli karikatūra.

DBLS pirm. Z. Juras paaiškino, kad tie priekaištai esą gerokai pertempti. Lietuvių Namų kambarių nuomojimą tvarko ne valdyba, o administratorius. Apie "Pergamon Press" leidyklą sakėsi nieko nežinąs. Kad minėtasis koncertas įvykęs revoliucijos sukakties proga, nebuvo žinoma. Programos atlikėjai lietuviai neturėję kur dingti tą vakarą ir buvę pakviesti į L. Namus. Su jais pasikalbėta kaip lietuvių su lietuviais. Apie "Šluotos" falsifikatorių pirmininkas sakėsi nieko nežinąs, o K. Barėnui atsiprašymą pareiškęs praėjusiame suvažiavime.

Keletas dalyvių pasisakė dėl "E. Lietuvio" vinjetės, išmesto žemėlapio, bet neišryškėjo bendra išvada.

Kiti reikalai

Pirm. Z. Juras pranešė, kad Bradforde 1982 m. rugsėjo 11, šeštadienį, rengiama Lietuvių Diena. Justo Černio rūpesčiu išnuomota didelė salė, kurios kaina — 300 sv. Meninę programą atliks trys lietuvių chorai — iš Londono, Nottinghamo ir Skotijos. Svarstoma, kaip sutelkti papildomų lėšų kelionėms ir kitiems paruošiamiesiems darbams, nes rengėjai nesitiki, kad gautos pajamos už įėjimą padengs visas išlaidas, prie kurių reikia pridėti programos atlikėjų pavalgydinimą, orkestrą ir t. toliau.

Be to, pirmininkas pranešė apie rengiamą PLB seimą 1983 m. Čikagoje ir pradėtą ruošą Europos Lietuvių Studijų Savaitei.

V. Junokas papasakojo apie tautinius lietuvių drabužius, išaustus dail. A. Tamošaitienės ir įteiktus princo Karolio žmonai Dianai. Už juos gauta padėka. Apie tai esą rašė Britanijos ir Kanados laikraščiai, spausdino drabužių nuotraukas. Derbiškiams, kurie tuo reikalu rūpinosi, daug padėjo vietinis anglas pulkininkas. V. Junokui už visas pastangas toje srityje išreikšta tarybos padėka.

V. Bernatavičius kalbėjo apie jo sudarytą filmininkų grupę, kuri jau turi nufilmavusi gana daug lietuviškų renginių ir mielai sutinka juos parodyti suinteresuotoms grupėms.

Posėdis baigtas pirmininkaujančio pranešimu apie pateiktus nutarimus, kurie nebuvo skaityti, bet bus pasiųsti, kur reikia.

(Šis pranešimas yra sutrumpintas, Red.).

Saulėtų kalnelių idilija

Nauja lietuvių gyvenvietė šiaurinėje Floridoje, kuria verta susidomėti. Tokia nuomonė ten apsilankiusio

AL. GIMANTAS

Kur kitur šiame kontinente rasi vietovę, kurioje lietuviai būtų nupirkę jau gerokai virš 500 sklypų, jei ne Sunny Hills, Floridoje? Maždaug 35 mylios į šiaurę nuo Panama City miesto, prie Fla. 77 kelio, vadinasi šiaurės vakarinėje Floridos dalyje, prieš keletą metų "Daltona" bendrovė nupirko tūkstančius akrų miškingo, kalvelėmis ir ežerais papuošto ploto, išvedė gatves, prijungė vandentiekį, elektrą, telefoną ir pradėjo gana planingos Sunny Hills reklamą bei atskirų sklypų išpardavimą.

Kelių rūšių pušys ir ąžuolai, pusiau tropikinės augmenijos vešlumas sudaro pakankamai jaukų foną. Pridėjus čia pat turimus kelis ežerus ir neblogą žemę, jau galima galvoti ir apie pensijos dienų praleidimą maždaug lietuviškoje aplinkoje.

Yra ir katalikų Šv. Teresės šventovė, kurios klebonu paskirtas kun. Pr. Jaraška. Yra ir nuolatinės lietuviškos pamaldos. Vargoninkauja muz. V. Mamaitis. Taip pat yra truputį gausėjąs parapijos choras. Kultūriniams poreikiams yra ir salė, o pušyne, prie didesnio ežero, piknikų stalai, mėsai kepti lauko krosnys, autoaikštė. Maudimuisi yra ežeras su balto smėlio paplūdimiu, o didžiųjų vandenų mėgėjams, maždaug už 45 minučių kelio, jūra, Meksikos įlanka su smėlio kopomis, plačiu smėlėtu paplūdimiu. Gausybė jūrų maisto krautuvių — visų rūšių šviežios ir rūkytos žuvys, vėžiai, vėžiukai, moliuskai, krabai. Gausu ir įvairiausių restoranų. Netoliese — aerodromas, modernus apsipirkimo centras.

Kalbame apie Panama City šiaurinį pakraštį. Tuo tarpu į šiaurę nuo Sunny Hills, maždaug už 16 mylių, yra apskrities miestukas Chipley, kuriame galima ir apsipirkti, gydytojus aplankyti. Ten yra nauja ligoninė ir visi kiti reikalingi įrengimai.

Pačiame Sunny Hills, centrinėje vietoje, yra maisto krautuvė (yra ir alaus, jei kam tas svarbu), skystojo kuro stotelė. Greitosios pagalbos autovežimis, reikalui esant, atvyksta per 5-10 minučių. Kai padaugės nuolatinių gyventojų, išdygs ir planavimo stadijoje esantis vietinis apsipirkimo centras. Šiuo metu jau veikia moterų grožio salonas, greit bus atidarytas vieno banko skyrius.

Šiuo metu ežeras, aplink kurį kuriasi lietuviškoji kolonija, yra nusekęs. Tai Floridoje, ypač šiaurinėje, tebesitęsiančios sausros padarinys. Vietinių tvirtinimu, tai praeinąs reiškinys. Esą visi ežerai pasieks savo normalų lygį, užėjus lietingoms dienoms, paprastai vėlyvą pavasarį.

Žemės sklypų kainos čia dar vis prieinamos. Namą pastatys tau, jei nori, per tris mėnesius. Jei kam svarbus didmiesčio triukšmas ir didmiesčio įvairybė, tokiems čia ne vieta. Tačiau, jei kas mėgsta gamtą, ramumą, nepaprastai tyrą orą, mylių myliomis besitęsiančių miškų platumą ir bent kiek vėsesnius gruodžio, sausio ir vasario mėnesius, turėtų susipažinti ir pagalvoti apie galimybes kurtis toje lietuviškoje saloje.

Kažkodėl, bent iki šiol, kanadiečiai lietuviai dar nesusidomėjo ta vietove, tačiau patyrinėti apsimokėtų. Neneigiant pietinės Floridos galimybių, bent atstumo atžvilgiu, Sunny Hills yra žymiai arčiau Kanados.

Kas mėgsta golfą, čia pat turi itin gerus golfo laukus ir klubą. Gali jam priklausyti ar tik atskirai už dieną minimalų mokestį apsimokėti. Yra naujų namų, kurių savininkai dar gyvena šiaurėje. Kur kitur gausi pilnai apstatytą namą su spalvota televizija, dviem prausyklom, trimis miegamaisiais ir virtuve už $15 parai? Tokiomis sąlygomis čia apsistoja atvykę pasižvalgyti ar atostogauti.

Vytautas Beleckas čia yra tikrasis "spiritus movens", viską žinąs, viską aiškinąs, visus svečius nuoširdžiai priimąs. Jis čia, su savo žmona Genute, atrodo, "budi" visas 7 dienas savaitėje. Negalima nepaminėti nuolatinių gyventojų nuoširdumo ir vaišingumo — lietuvių scenos veterano aktoriaus Henriko ir ponios Kačinskų, Balčiūnų, Estkų, Normantų, Rumšų, Zitikų. Žukauskų šeimų.

Visai rimtai svarstomos galimybės (su federacinės valdžios parama) steigti lietuvių senelių globos namus. Tam reikalui gaunamas nemokamai 5 akrų sklypas. Jei parama neateitų per valdines įstaigas, yra suinteresuotų privačių asmenų grupė, besidominti tokio projekto įgyvendinimu.

Pagaliau reikėtų užsiminti ir apie visai realias galimybes turėti savas lietuviškas kapinaites ar atskirą lietuviams sekciją.

Svarbiausia besidomintiems reikėtų pasikliauti ne tiek aprašymais ar kitų pasakojimais, bet patiems vietoje pasidairyti ir tada apsispręsti, ar minėtoji vietovė būtų paranki vyresnio amžiaus asmeniui apsigyventi. Iki šiol, atrodo, šia vietove domėjosi Vidurio Vakarų ir rytinio JAV pakraščio tautiečiai, gal mažiausiai — Ontario ir Kvebeko lietuviai. O susidomėti, patiems pasitikrinti būtų verta.

• Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS" — atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(prieš Lietuvių Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

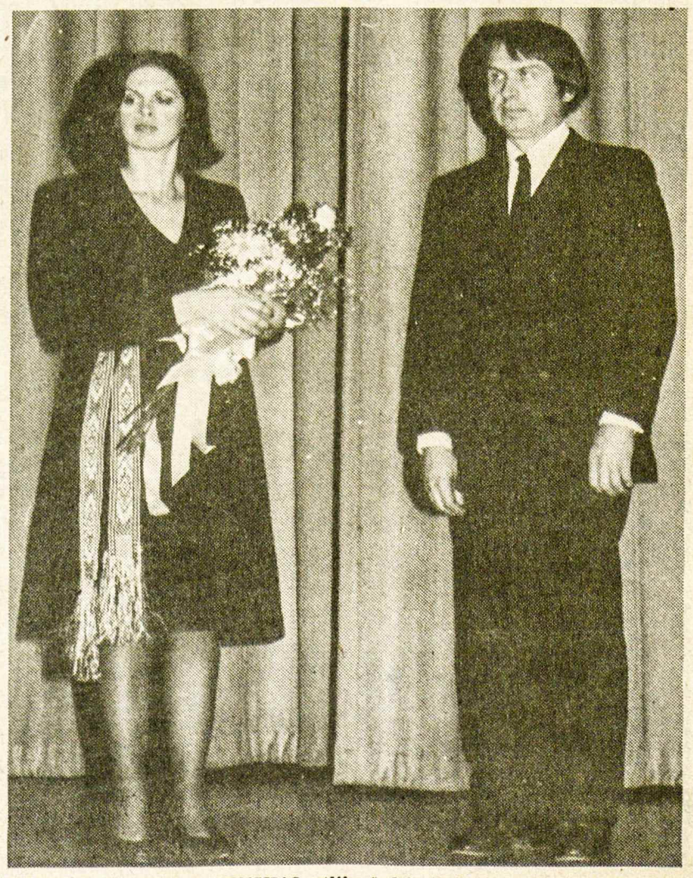

LAIMA ir DARIUS LAPINSKAI, atlikę žodžio ir dainų montažą 1941 metų Lietuvos sukilimo minėjime Klevelande — Nuotr. V. Bacevičiaus

ELENA DAUGUVIETYTĖ-KUDABIENĖ, režisorė ir aktorė, laimėjusi Kanados Lietuvių Bendruomenės kultūrinę $500 premiją už savo darbus lietuviškojo teatro srityje. Nuotraukoje — E. Kudabienė dėkoja už I premiją teatrų festivalyje Čikagoje 1980 m., kur sėkmingai suvaidino B. Pūkelevičiūtės išdaigą "Antroji Salomėja painiavose". Kairėje — festivalio rengėjų komisijos pirm. A. Kairys Nuotr. P. Malėtos

Matyti tai, kas jungia

Ateitininkų Federacijos vado J. B. Laučkos žodis, pradedant 1982 metus

Naujųjų metų pradžioje žvelgdami į savo sąjūdžio ateitį, negalime užmiršti 1981 metų rugsėjo 4-7 dienomis įvykusio sukaktuvinio "Ateities" kongreso. Jis pateisino rengėjų darbą, rūpesčius bei lūkesčius ir visa programa, ir savo renginiais, ir dalyvių sudėtimi. Drįstu teigti, kad kongresas parodė organizacijos gyvastingumą. Jame atstovauta kiekvienai Jungtinių Valstybių ir Kanados vietovei, kur veikia bent vienas mūsų Federacijos vienetas. Džiaugėmės susilaukę atstovų iš Vakarų Europos ir Pietų Amerikos. Apgailestavom nesulaukę svečių iš Australijos. Entuziastiškai sutikom atėjusį sveikinimo žodį iš brangiosios Lietuvos. Šiltai sveikinom kongrese aktyviai dalyvavusius mūsų ganytojus — vyskupus Vincentą Brizgį ir Antaną Deksnį. Abiejų garbingųjų vyskupų ateitininkų nuoširdus dalyvavimas kongrese reikšmingai priminė vyresniesiems anas dienas,, kai nepriklausomoje Lietuvoje joks didesnis ateitininkų sąskrydis nepraeidavo nepastebėtas Lietuvos vyskupų, ypač neužmirštamų Mečislovo Reinio ir Kazimiero Paltaroko.

Kongreso dalyvių sudėtis rodė, kad vyravo įspūdingas vyresniųjų ir jaunųjų bei jaunesniųjų skaičiaus lygis. Daugiau kaip penkių šimtų dalyvių gretose matėme ir keletą savojo sąjūdžio pirmūnų, įsijungusių į sąjūdį drauge su "Ateitimi" prieš 70 metų. Oficialių atstovų gretose būta visai geros pusiausvyros — 50% sendraugių ir 50% studentų bei moksleivių.

Kiek teko išsikalbėti su kongrese dalyvavusiais, girdėjau apie jį tik teigiamus atsiliepimus. Tiesa, yra kiek kritiškų pasisakymų dėl jo vieno kito atžvilgio, bet apskritai visų bent man žinomi vertinimai yra labai teigiami. Labiausiai džiugina šilti jaunimo pasisakymai, tačiau pokongresinė patirtis kiek ir mažina tą džiaugsmą. . . Studentų svarstybos kongrese laikomos bene geriausiai praėjusiomis, tačiau 1981 m. lapkričio 8 d. Toronte įvykęs Studentų Sąjungos suvažiavimas negalėjo išrinkti naujos centro valdybos. Neatsirado nė trijų kongrese dalyvavusių, kurie būtų sutikę įsipareigoti centro valdybos darbui šiems metams. Žinoma, sąjungos veikla tęsiama be pertraukos. Kelios draugovės įsipareigojo atlikti būtinus organizacinius darbus, kol bus sudaryta nauja vadovybė.

Nors kongresas nepriėmė specifinių veiklos gairių, tačiau taip gali atrodyti neįsigilinus į kongreso paskelbtus nutarimus ir pageidavimus. Jų susidarė net 20. Kiekvienams jų mūsų vienetai, tiek sendraugių, tiek studnetų, tiek ir moksleivių, gali rasti vertingų nurodymų ir minčių savo veiklai. Tie nutarimai apima visas mums rūpimas sritis — ideologinę, religinę-dorovinę, tautinę, kultūrinę ir visuomeninę. Kiekvienas jų vertas ne tik vienetų vadovybių, bet ir visų Federacijos narių dėmesio bei veiksmo. Kongreso nutarimai jau paskelbti "Drauge", "Darbininke" ir "Tėviškės Žiburiuose". Jie pasirodys ir kongresiniame "Ateities" numeryje. Jei vienetų vadovybės atkreips dėmesį į juos ir kvies talkininkus tiems nutarimams vykdyti gyvenime, nereikės dejuoti, kad skyriams, kuopoms ar draugovėms nesą darbo.

Nutarimuose pasisakyta ir apie "Ateitį", kurios 70 metų sukakčiai pažymėti visų pirma ir kviestas sukaktuvinis, iš eilės jau dešimtasis, mūsų sąjūdžio kongresas. Juose pažymėta, kad "visiems privalu rūpintis 'Ateities' žurnalu", todėl kiekviena ateitininkiška šeima turėtų pasikviesti "Ateitį".

Apie "Ateitį" girdime gražiausius atsiliepimus, bet ar leisime, kad ji būtų tartum garsusis Mona Liza paveikslas, kuriuo galima grožėtis tik iš tolo? Dabartinė "Ateitis" dar ne muzėjinė. Ji yra dabarties kūrinys, turintis rasti sau vietą kiek galima didesniame lietuviškų šeimų skaičiuje.

Šiomis dienomis man rašytame laiške prof. Antanas Maceina apie mūsų leidžiamą žurnalą taip pasisakė: "Kun. dr. Trimako redaguojama 'Ateitis' pasiekė beveik nepralenkiamą žurnalistinį aukštį. Dr. Trimakas sugebėjo sutelkti jaunimo ir jį įkinkyti į darbą. . . Jo sugebėjimą ašen regiu jo galioje telkti aplink save kitus, juos uždegti, įjudinti, sukti kūrybine linkme".

Turime iškilų redaktorių, turime šaunią jaunų pajėgų redakciją, todėl reikėtų stengtis, kad "Ateitis" pasiektų ne tik

(Nukelta į 9-tą psl.)

Mokslo ir kūrybos simpoziumas IV

ANATOLIJUS KAIRYS

Pastabas ir sugestijos

Ketvirtasis Mokslo ir Kūrybos Simpoziumas susidėjo iš dviejų dalių — organizacinės ir mokslinės. Iš vaizdo, kurį susidariau kasdien dalyvaudamas, atrodo, kad abi dalys buvo pakankamai autonomiškos. Jei ir tarėsi ar papildė viena kitą, tai daugiau neesminiuose klausimuose.

Prie organizacinės simpoziumo dalies sustoti netenka — ji buvo kone tobula. Gausų organizacinį komitetą sudarė apie 20 darbščių ir pareigingų žmonių. Savo užduotis jie atliko laiku ir darniai: paruošti leidiniai, atspaustos programos, propagandinė literatūra, ženklai ir lipinukai, registracija veikė efektingai, visi bilietai į literatūros ir dramos vakarą išparduoti, kvietimai į banketą išplatinti, žurnalistai viskuo aprūpinti, kavinėje nuolatos veikė užkandinė su lietuviškais patiekalais, mokslininkai aprūpinti nakvynėmis ir susisiekimo priemonėmis, pakankamas skaičius fotografų užfiksavo kiekvieną svarbesnį įvykį. Visur jautėsi sumani organizacija ir tvirta ranka.

Publikos lankėsi irgi pakankamai, daugiausia inteligentijos — vidurkis apie 250, išskyrus atidaromąjį ir uždaromąjį posėdžius, kuriuose dalyvavo po 400 žmonių, nes buvo šventadieniai. Mokslininkų, kurių daugelis suvažiavo su žmonomis ar žmonos su vyrais, galėjo būti apie 150. Visi kiti buvo čikagiečiai.

Organizacinis komitetas vertas užtarnautos padėkos už labai gerai atliktą darbą. Tik salių paskirstymo klausimas, manyčiau, nebuvo geraĩ išspręstas, nors čia rašančiam nežinoma, kas tai atliko — organizacinis ar mokslinis komitetas.

Jau ne nuo šiandien lietuviams politika yra visų mokslų "primadona"! Todėl pvz. penktadienį, politinių mokslų paskaitose, mažoje Čiurlionio galerijoje žmonės netilpo stati, kaip silkės statinėje prakaitavo — susirinko gal arti 200, kai tuo pačiu laiku didžiojoje salėje literatūros sekcijoje dalyvavo tiktai 22 asmenys — nei daugiau, nei mažiau! (tikrinta — 11.30).

Panašiai buvo ketvirtadienį ir šeštadienį — galerija perpildyta, o didžiojoje salėje V. Maciūnui skirtoje paskaitoje — vos keliolika žmonių. Argi vietų skirstytojai to negalėjo numatyti? Antra vertus, meno galerija yra tinkamesnė vieta literatūrai, o ne politikai. . . Jeigu vietų paskirstymas buvo organizacinio komiteto kompetencijoje, tai šį vienintelį priekaištą jam ir teiškeliame.

Mokslinės programos vadovybei turime pastabų ir sugestijų žymiai daugiau. Mokslinę programą, pagal savo pobūdį, tenka skirstyti bent į tris kategorijas ar rūšis. A. Bendrojo mokslo paskaitos, kurios neturi tiesioginio ryšio su Lietuvos mokslu nei su Lietuvos kūryba, o priklauso mokslui ir kūrybai apskritai. Tokių paskaitų buvo apie 40% viso mokslinio krūvio. B. Mokslinės paskaitos, turinčios tiesioginį ar netiesioginį ryšį su Lietuva, kuriose pradžioje ar išvadose užsimenami okupacinėse sąlygose dirbančiųjų pasiekti laimėjimai, kartais paliečiamos ir išeivijos pastangos. Tokių paskaitų irgi būta apie 40%. C. Mokslinės, o kartu ir apžvalginės paskaitos, pokalbiai, du simpoziumai, kur jau tiesiogiai paliečiama išeivija, jos kultūrinis įnašas į Lietuvos mokslą ir kūrybą ar atvirkščiai — "neįnašas". . . Laiko ir temų atžvilgiu tokių svarstymų buvo tik apie 20%, kitaip sakant, išeivijai tepaskirta viso simpoziumo penktadalis.

Be to, sudijuodami programinį leidinį "Ketvirtasis Mokslo ir Kūrybos Simpoziumas" nesunkiai pastebėsim, kad visa eilė "mokslininkų" iš tikrųjų nėra tiesiogine prasme nei mokslininkai, nei kūrėjai, o greičiau specialistai, profesijonalai, savo įsteigtų firmų savininkai, sėkmingi verslininkai, milžiniškų bendrovių tarnautojai arba federacinių institucijų valdininkai ir t. t.

Šioje vietoje tiktų paanalizuoti ir skambų terminą "įnašas". Dr. P. Zundė, mokslinės programos komiteto pirmininkas, savo įžanginiame žodyje sako, kad "šio simpoziumo vedamoji tema yra lietuvių išeivių įnašas į mokslą" (4 p.). Neminimas įnašas į kūrybą, nors žodžiu nevienas iš vadovų tai pabrėžė.

Iš tiesų tik **kūrybinis įnašas** gali būti laikomas "įnašu" tiek į mokslą, tiek ir į kūrybą. Profesoriai, pagal visus žodynus, yra mokytojai ar dėstytojai augštosiose mokyklose, taigi nebūtinai mokslininkai, ir todėl ne kiekvieną profesorių tenka laikyti mokslininku ir ne kiekvieną jų straipsnį moksliniu įnašu. Daugumai profesorių yra privalomas pažangos reikalavimas, kaip buvo ir Lietuvos mokyklose. Paskelbimas k e l i ų straipsnių moksliniuose žurnaluose profesine tema n ė r a "mokslinis įnašas", o greičiau specialybės pažangos rodiklis. Lietuvoje, dėstę gimnazijose ar augštosiose mokyklose, neretai vasarą praleisdavo pasitobulinimo kursuose, kuriuose turėdavo parašyti seminarinį darbą iš savo specialybės. Tik kūrybinis įnašas, pvz. dr. R. Šilbajorio "Perfection of Exile" jau yra įnašas, nes amerikietis to būtų nepadaręs. Tas pats principas taikomas ir griežtųjų mokslų specialistams.

Kiltų klausimas, ar mūsų simpoziumams tokios, sakytume, išskirtinai mokslui priklausančios paskaitos ir paskaitininkai reikalingi? Būtų kelios nuomonės, iš kurių dvi vertos dėmesio. Viena — nereikia, nebent mes pasišautume savo paskutinėmis jėgomis ir lėšomis, kurių mums patiems labai trūksta, praturtinti amerikiečių mokslinį ir meninį lobyną. Aišku, tai labai kilnu, bet Lietuvai iš to naudos nedaug.

Antra nuomonė — reikia! Net būtina. Mat, simpoziumai rengiami nebūtinai mokslui ar kūrybai skatinti, o daugiau su lietuviais mokslininkais susipažinti, juos patraukti į lietuviškąją visuomenę ir veiklą, leisti jiems pasireikšti, pasirodyti, pabendrauti. Tai ir yra pagrindinis tokių simpoziumų tikslas.

Trečias klausimas: ar negalima būtų rasti kitą formą jauniesiems mokslininkams patraukti, jų bendravimui paskatinti, juos su lietuviškąja visuomene suartinti? Sutaupytume daug laiko ir kapitalo svarbesniems išeivijos uždaviniams vykdyti. Reikėtų pagalvoti.

Ar neatrodo, kad šis simpoziumas, o gal ir prieš tai buvusieji, yra daugiau ne mokslo ar kūrybos, o džiaugsmo, pasididžiavimo manifestacija, lyg šventė, pasižmonėjimo d i e n o s. . . Net ir dalyvių, turiu galvoj vietinius, tarpe nesimatė darbininkų, liaudies, eilinių žmoniu — tedalyvavo inteligentija, aktyvas, mokslinis ir kūrybinis elitas, beveik visi augštojo mokslo žmonės. Ar šis faktas nieko nesako simpoziumų organizatoriams, mokslinės programos sudarinėtojams?

(Bus daugiau)

Ketvirtojo Mokslo ir Kūrybos Simpoziumo Čikagoje prezidiumas. Iš kairės: organizacinio komiteto pirm. J. RIMKEVIČIUS, mokslinės programos komiteto pirm. prof. P. ZUNDĖ, JAV LB pirm. V. KUTKUS, gen. Lietuvos konsulė J. DAUŽVARDIENĖ, Lituanistikos Instituto pirm. R. ŠILBAJORIS, Pasaulio ir JAV Inžinierių bei Architektų Sąjungos pirm. V. IZBICKAS, Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos pirm. dr. J. VALAITIS Nuotr. Z. Degučio

Marijos Aukštaitės atsiminimai

PR. NAUJOKAITIS

Brandaus amžiaus sulaukusi, Kanadoje gyvenanti išeivijos lietuvių rašytoja Marija Aukštaitė pastaruoju metu leidžia knygą po knygos. Po 1981 m. išleisto romano "Ant marių krašto" štai vėl turime naują jos knygą "Nubangavę kūdikystės dienos". Knyga netiksliai pavadinta autobiografija, nes knygoje nerandame viso autorės gyvenimo aprašymo, o tik vaikystės atsiminimus ir giliau įstrigusius tų dienų aplinkos įspūdžius. Tai ir visus pasakojimus ir aprašymus būtų teisingiau pavadinti vaikystės atsiminimais.

Atsiminimų autorė rašo, kad jos gimtinė yra nuošalus, apleistas ūkis tarp plačių miškų, netoli Stanaičių kaimo, Garliavos parapijoje. Tai Ališauskynė — taip pavadinta, nes priklausė kitame gerame ūkyje gyvenančiam jos savininkui Ališauskui. Tas ūkininkas pasamdė autorės tėvus Ališauskynėje dirbti ir šeimininkauti. Toje Ališauskynėje, tamsioje kamaroje, bobutės pagelbima, 1896 m. ir gimė būsimoji rašytoja, tuojau pakrikštyta Kotrynos vardu. Suprantama, rašytoja nei savo gimimo, nei tų 1896 m. aplinkos pati negalėjo įsidėmėti ir atsiminti. Matyt, šeimoje vėliau apie tai buvo kalbama. Jau kiek paaugusi mergaitė pati stebėjo kamarą ir joje sudėtus šeimos turtus — skrynias, kubilus, sukabintus drabužius, paklotus guolius, visokių rakandų prigriozdintą priemenę, erdvią gryčią, kurioje virė visas šeimos gyvenimas, ypač žiemą ir rudens darganose. Autorė tai a p r a š ė plačiame skyriuje "1896", lyg jos pačios tuo metu matytus ir patirtus įvykius bei įspūdžius. Taigi tie ankstyvieji vaikystės atsiminimai nėra betarpiški pačios autorės įspūdžiai, jie tik sutelkti į 1896 metus iš vėlesnės patirties ir gana vaizdžiai aprašyti.

Tame skyriuje randame labai daug kasdieninės to meto buities bruožų, darbo įrankių aprašymų, darbo vaizdų, net gilesnių etnografinių duomenų. Štai kad ir motinos kraitinė skrynia — kuparas: "Kas yra kupare ir pats tas kuparas — tai mūs šeimos didžiausias lobis. Ir svarbiausias lobis. Nes jis labai sunkiai įgytas, kai kurių audinių raštais už kelias išmirusių giminių kartas kalbantis, sudovanotas, paveldėtas ir pačios mamos rankomis suaustas, sugaudelėtas. Čia visos mūs šeimos gulinti apranga ir istorija: kuparo grobuose, ornamentuose ir audiniuose, ir rastos lėlytės trapiame biuste. Dėl t o kuparas laikomas kamaroje, išskirtas iš visų kasdieninių rakandų. Jis pagarbiai pastatytas ant dviejų gulinčių balkelių, kad nuo žemės nepūtų, ir kad klumpių galais neapsidaužytų" (25 psl.).

Mažąją Katriutę ypač veikė graži tos vietos gamta. Siūbuojančių rugių laukuose ji jautė kvepiančią duoną. Pievos tiesiog žaižaruoja įvairių gėlyčių žydėjimu. Tarp smilgų čeža, kankaliuoja žvangučiai. Pievos žolelės, smilgos, barškučiai-žvangučiai, gegužės jai atrodo lyg Dievo sukurtos augalėlių šeimos, sugyvenančios tarpusavyje lyg broliai ir sesutės. Pieva skęsta saulės spindulių tvane, prakaituoja medumi, bučiuoja bitutes, geria rasą lyg Dievo vyną, meldžiasi ir smilko myrą Viešpaties garbei. Ir kituose skyriuose autorė dažnai grįžta prie gamtos grožio įspūdžių ir juos giliai išgyvena širdimi.

Atsiminimuose daug vietos skiriama ir šeimos santykiams. Tėvelį ir motinėlę visada mini su didžiausia pagarba ir meile. Jos tėvai neturtingi žemdirbiai, neturį net savos žemės sklypelio. Ilgiausiai jie dirbo svetimą žemę Ališauskynėje. Bet iš ten išsikėlė dėl didelės nelaimės. Mylimiausias Katriutės broliukas Juozukas, kiek už ją vyresnis, turėjęs meninių gabumų — iš molio nulipdęs Dievuliuką ir jam pastatęs šventovę, labai mylėjęs sesutę ir su ja visur pramogavęs, prigėrė prie namų esančioje didelėje baloje, nuslydęs nuo liepto. Iš ten visa Ratkevičių šeima išsikėlė į apylinkės dvarų kumetynus. Vienur buvo geriau, kitur visai blogai, bet visur gyvenimas buvo nelengvas. Katriutė nedorų vaikigalių apmušta sunkiai įsisirgo, galvą išbėrė piktšašiai, ir mergaitė keletą metų buvo nei gyva, nei mirusi. Gyvenimas žymiai pasikeitė didžiuliame Išlaužo dvare. Ten ir butelis buvo pakenčiamas, ir darbo sąlygos žmoniškos. Tėvas buvo prasilavinęs žmogus: mokėjo skaityti, rašyti ir skaičiuoti, net lenkų ir rusų kalba galėjo susikalbėti. Jis ir Katriutę išmokė rašto ir skaičiavimo. Nelaimėje lūžus rankai, šis žmogus tapo netinkamu fiziniam darbui. Tada jis išėjo į kaimus vaikų mokyti — daraktoriauti. Išlauže įsteigė net slaptą dviejų skyrių mokyklą, kurioje mokė ir tėvo pagalbininkė Katriutė.

Atsiminimai baigiami gražiu vasaros aprašymu, kai tėvas su Katriute saugojo žydo išsinuomotą didžiulį Išlaužo sodą. Įpinta epizodu ir apie dvaro ponų šeimos gyvenimą, apie vasarotojus Lenkijos didžponius, apie pamaldųjį lekajų Petriuką, apie sulenkėjusio ūkvedžio šeimą.

Visa tai vaizduojama nuoširdžiai, realistiškai, be autorei įprasto sentimentalizmo. Dėl to ši knygelė visoje Marijos Aukštaitės kūryboje bus viena iš geriausių.

Marija Aukštaitė, NUBANGAVĘ KŪDIKYSTĖS DIENOS. Autobiografija. Viršelį nupiešė dail. J. A. Navikevičius. Kalbą peržiūrėjo Česlovas Senkevičius. Išleido A. F. Navikevičius. Raides surinko "Type Master Graphics" Toronte. Spausdino Litho-Art Ltd. Toronte. Korektūros klaidų beveik nėra, geras popierius, švari spauda. Torontas, 1981 m., 236 psl. Kaina — $7.00.

Mokslo ir Kūrybos Simpoziume Čikagoje 1981 m. lapkričio 25-29 dienomis. Iš kairės: J. V. DANYS, vadovavęs statybos sesijai ir skaitęs paskaitą, PLB pirm. V. KAMANTAS, PLB valdybos narys A. JUODVALKIS, PLIAS pirm. V. IZBICKAS, PLIAS Čikagos skyriaus pirm. A. EIVA Nuotr. Z. Degučio

NORITE TAPTI KUNIGU?
Vienuole? Esate virš 30 metų? Desire priesthood? Sisterhood? Over 30? Kreipkitės: Father Nigro, Gonzaga U. Spokane, 99259, USA.

Optometristas
Dr. R. J. Lapienis
SHERWAY GARDENS MALL
25 THE WEST MALL
Toronto, Ontario
Tel. 621-5050
Talkininkas (Associate)
J. S. POLLOCK, O.D.

TORONTO MIESTAS

Dėmesio vyresnio amžiaus namų savininkai Toronto mieste! Jūs galite gauti $100 mokestinę nuolaidą

Jeigu Jūs, Jūsų žmona ar abu:
- būsite 65-rių metų amžiaus ar vyresni prieš 1982 metų kovo 31 dieną,
- gausite 1982 metų kovo 31 dieną federacinės valdžios mėnesinį garantuotų pajamų papildą,
- turėjote rezidencinę nuosavybę mieste bent 5-rius metus prieš pat 1982 metų kovo 31 dieną,
- gyvenate nuosavybėje, kurios savivaldybiniai mokesčiai yra sumokėti, —

turite teisę gauti Toronto miesto 1982 metų mokestinę nuolaidą, skirtą vyresnio amžiaus namų savininkams.

Jei turite teisę, bet negavote prašymo blanko arba norite gauti daugiau informacijų, skambinkite miesto raštinei (City Clerk's Department) 367-7036 dar šiandieną. Net ir tuo atveju, jeigu gavote mokestinę nuolaidą pernai, turite vėl prašyti 1982 metų nuolaidos.

Atsiminkite, turite prašyti mokestinės nuolaidos Iki 1982 metų kovo 31 dienos ar bent tą dieną.

Roy V. Henderson
miesto raštvedys

Lietuvoje mirusio ROBERTO ANTINIO skulptūra "Vaidila-kanklininkas"

Robertas Antinis iškeliavo

Prisimenant žymų Lietuvos skulptorių, patriotinių paminklų autorių

KLEMENSAS JŪRA

". . . aš dar vis laikausi. Projektuoju dar vieną didelės apimties skulptūrą, kurią turės išpildyti mano sūnus — mūsų skverui — priešais Čiurlionio muziejų, prie buvusios Putvinskio (dabar Salomėjos) gatvės. Dabar dar dvi naujos skulptūros jau prie galo. Labai džiaugiuosi, kad "žmogelis" dar vis pajėgi paminkyti plasteliną — namuose, dirbtuvėje, o daugiausia sanatorijoje, man skirtame kambaryje. . . Reikia paskubėt, nes kada nors teks ir pasent, ir numirt. . ." Dar taip neseniai Robertas Antinis rašė šio rašinio autoriui.

Pastaruoju metu jis jau beveik neišeidavo iš sanatorijos. Projektavo ir dirbo gulėdamas lovoje. Nusilpo klausa, beveik apkurto. Dirbo tik neišsenkančio optimizmo skatinamas. Tikėjosi dar pagyventi. Savo laiškuose minėjo daugelį įgyvendintų kūrinių. Su jam įgimtu humoru savo paskutiniame laiške rašė: "Mudu buvome sudarę 'sutartį' gyventi nemažiau 100 metų. Nes gyventi mažiau — nebuvo prasmės ateiti į šį vargų pasaulį. Dabar aš galvoju, kad šimto bus lyg ir mažoka: vertėtų pralenkti Varną. . ." Deja, 1981 m. lapkričio 22 d. 15 v. buvo palaidotas. Trūko vos poros savaičių užbaigti 83-tiems metams. Buvo gimęs 1898. XII. 3 (LE I t., 204 psl., nurodo netikslią jo gimimo datą — pajaunino dvejais metais). Gimė Latvijoje, prie pat Lietuvos pasienio, Ilukštos apskrityje, Bebrinės valsčiuje, Kaldebrunyje. Vėliau su tėvais persikėlė į Rokiškį. Tenai baigė pradžios ir vidurinį mokslą. Dar piemenaudamas pradėjo drožinėti įvairias skulptūrėles. Visą laiką jį žavėjo lietuvių liaudies menas, liaudies poezija, kurią jis vėliau įamžino savo gausioje kūryboje.

1921 m. įstojo į Kaune suorganizuotus piešimo kursus, o 1922 m. kursams išaugus į meno mokyklą, perėjo į II semestrą. Sekančiais metais pasiekė IV semestrą ir tais pat metais baigė meno mokyklą su pagyrimu ir mokytojo teisėmis. Augštąjį meno mokyklos skyrių baigė 1927 m. pradžioje su augščiausiu pagyrimu už lipdybą.

1928 m. su švietimo ministerijos stipendija išvyko į augštąją valstybinę dekoratyvinės dailės mokyklą Paryžiuje ir ją baigė su aukso medaliu. Dalyvavo įvairiuose kursuose ir gavo visą eilę medalių.

Per savo ilgą ir labai kūrybingą gyvenimą velionis dalyvavo įvairiose tarptautinėse parodose. Lietuvoje iki pat mirties buvo priskiriamas prie lietuviškos dailės patriarchų. Gal ir jis neišvengė neatidavęs duoklės režimui, nes be to nebūtų galėjęs išlikti per pastaruosius 40 metų kaip našus lietuviško meno turtintojas.

Jau mokyklose R. Antinis išryškėjo kaip monumentaliosios dekoratyvinės skulptūros atstovas, įtaigojamas prof. K. Sklėriaus, kitų lietuvių liaudies meno puoselėtojų. Vienas jo diplominių darbų buvo monumentalus (1927 m.) Lietuvos nepriklausomybės paminklas Širvintose. Vėliau — Lietuvos nepriklausomybės paminklas Rokiškyje, V. Endziulaičio antkapinis paminklas ir daugelis kitų. Deja, jo sukurti architektūriniai monumentalūs Kretingos, Biržų ir Širvintų paminklai karo metu buvo sunaikinti.

Reikšmingiausias kūrinys — Rokiškio Lietuvos nepriklausomybės paminklas miesto centre, aikštėje priešais didingą neogotikinę šventovę, originaliai modernaus stiliaus. Granito imitacijos obeliskas — ant laiptuoto plataus pagrindo. Vienoje obelisko pusėje — senovės lietuvių kario ir prie jo sėdinčio kanklininko skulptūra. Kitoje pusėje tautiniais drabužiais apsirengusi lietuvė motina, iškėlusi į dangų rankas. Šito paminklo kompozicijoje Robertas Antinis pasireiškia ne tik kaip talentingas skulptorius, bet ir kaip architektas. Obeliskas yra 13 metrų augščio, jo kompų profilinės linijos savo ritmu dar daugiau pabrėžia paminklo vertikalumą, o viršūnė — skirtingai nuo klasikinių obeliskų — lyg nupjauta. Visos skulptūros masyvios, pabrėžiančios architektonišką paminklo charakterį, ypač motinos ekspresyviai iškeltas rankas.

Rokiškio paminklui artimas Roberto Antinio kūrinys, pavadintas "Mes buvom, esam ir būsim kartu — Kaunas, Vilnius ir Klaipėda", sukurtas 1933 metais. Originaliai sukomponuota trijų senovės Lietuvos karių su skydais (ant jų tų miestų herbai) grupė, simbolizuojanti nedalomą šitų trijų miestų sąjungą.

Per ilgus dešimtmečius nusidriekusio kūrybinio darbo kelyje mėgstamiausios velionies temos buvo senovinė Lietuva, dainiai-kanklininkai, kariai ir piemenėliai su dūdomis, tautosakos motyvai, pasakos, padavimai, legendos. Jo "Kanklininkas", "Dūdorius", "Eglė žalčių karalienė", "Perkūnas", "Milda", "Motina", "Šeima" ir daugelis kitų kūrinių nekartą "apkeliavo" visą eilę kraštų. Kartu su sūnumi (taip pat skulptorium Robertu Antiniu jn.) dalyvaudavo Latvijos meno parodose Rygoje, o pastaraisiais metais, jėgoms silpstant, jo kūrybines idėjas užbaigdavo realizuoti sūnus, ir todėl daugelis kūrinių turi bendrą R. R. Antinių įrašą.

Nepasitraukė į užsienį 1944 m., nes tada jį liūdnai atsisveikinau A. Panemunės džiovininkų sanatorijoje. Nuo jaunų dienų jis buvo vis atsinaujinančios džiovos kankinamas.

— Neištesėjai, mielasis Robertai, mudviejų jaunų dienų "sutarties", žadėjęs gyventi ir kurti mažiausiai šimtą metų. Gal ir mano kanklės greit nutils, nes jau pirštai grumba, o "ir laiką kremtu, lyg pipirą, kuris dulkėm nukloja dienas. . ."

— Tu iškeliavai, palikdamas ŽYMĘ, kaip visuomet mėgdavai sakyti. Tu palikai žymę, kurią ir tas nenaudėlis laikas gal negreit pajėgs išdildyti.

— Ilsėkis pamiltojo Kauno kapų ramybėje, labiausiai neramios sielos Bičiuli!

Filminio pobūdžio romanas

Eduardo Cinzo "Mona" arba savaitgalis Ardėnų pilaitėje

VYTAUTAS A. JONYNAS

Retai kada viršelis taip magina skaitytoją spėlioti, koks knygos pobūdis, kaip kad Eduardo Cinzo "Monos" atveju. Jame matom iš arti fotografuotos ir nežmoniškai padidintos moters veidą — dideles akis, šnerves ir lūpų kontūrus; veidą, kuris vieniems primins Marilyn Monroe, kitiems atrodys neišraiškus, pasninkiškas. Kaktos augštyje bėga įrašas "Mona" ir autoriaus vardas bei pavardė. Visa tai primena filmo plakatą. Tik kokio filmo? Sentimentalaus? Dokumentinio? Psichologinio? Ar liaupsės "išsilaisvinusiai" moteriai, kuriom dabar užversta rinka?

Tiesa, kamputyje matome raudono žirgo piešinuką. Tai irgi užuomina, rodanti į ankstyvesnį Cinzo romaną "Raudonojo arklio vasara" (1975). Tas kumeliokas byloja, kad "Mona" yra pirmojo romano tąsa. Pravartu tačiau pažymėti, kad nebūtina prisiminti visas "Raudonojo arklio vasaros" peripetijas. Jau vien dėlto, kad kaiką, esminius dalykus, autorius pats primins. O šiaip "Mona" tvirtai stovi ant kojų kaip savarankiškais, sandarus veikalas. Tvirtas savo sąranga, vinklus intriga. Gal tik į pabaigą skaitytojas praregi, jog "Mona" vis tik yra dalis kažkokios platesnės apimties freskos, tarsi staklėse likusio audinio.

Autorius ir vieta

Nesinori kartoti visiems žinomų dalykų apie autorių, būtent: kad Cinzas gyyvena Belgijoj, kad pradėjo savo rašytojo kelią novelių rinkiniu "Brolio Mykolo gatvė" (1972), po to pasuko į romaną, vaizduojantį inteligentų, daktarų ir žemvaldžių gyvenimą "Raudonojo arklio vasarą", laimėjusį jam Montrealio Vinco Krėvės premiją.

Priešingai "Arkliui" "Monos" veiksmo vieta yra mažas palivarkas ir nuošalus miestelis Ardėnų kalnų papėdėj. Knygos skyrių pavadinimai pirmoji, antroji, trečioji diena leidžia spėti, kad romano audinys bus tankiai suaustas: viskas turi išsispręsti vieno savaitgalio būvyje. Jo metu tos nublyškintos viršelyje mergelės charakteris turi skaitytojui pasidaryti gyvas, mielas arba atstumiantis, ar likti vien fono drobe.

Turinys nesudėtingas. Stambus žemvaldys, miškų, lentpjūvių ir vilos, vadinamos pilaite, savininkas Lefontas, vedęs trečią kartą, išsišaukia į namus savo dukterį Moną. Jam rūpi palikimo reikalai, tuo tarpu Monai, kuri nuo jo nutolus ir dirba svetur senelių namuose, toji viešnagė pranašauja kankynę. Trijų dienų būvyje jai tenka normalizuoti santykius su perkaršusiais seneliais, su nauja pamote, susitikti su seniai matytais pažįstamais, neišvengiant susidūrimo su daktariuku Dogeniu, sena, nerūdijančia meile, kuriai perbėgo kelią juoda katytė.

Cinzas rašo savo knygą Monos asmeniu, pasakoja įvykius tarsi jie būtų matomi Monos akimis. Bet tai nėra dienoraštis, net vidinis monologas panaudojamas retokai.

Filminė struktūra

Pirmas įspūdis kartais būna teisingas. Savo struktūra "Mona" labai gimininga filmo scenarijui. Yra ritmas, niūrių ir giedrų scenų sklaida. Nenorom peršasi filminiai terminai, kaip "long, panoramic shot", "close-up", "flash-back" ir panašūs. Nuo pat pirmųjų sakinių aiškiai pastebim, kad autorius neužgaišta buities aprašymuose, bet stengiasi scenų kaita, kuriose nestinga aštraus, gyvo dialogo bei prasmingų pauzių, pateikti skaitytojui pagrindinius veikėjus ir visą Monos giminių bei vaikystės draugų ratą. Taip sakant, filmų kamera nuolat seka Moną iš paskos, parodydama ją tai priklupusią glostyti šunelio, tai pasiklydusią miško biržėje, tai vėlei pasivejamą ant vieškelio pravažiuojančio džypo, tai užsukančią pas seną mokyklos kapelioną. Cinzas, lyg prityręs kino darbuotojas, chronometruoja sekundės tikslumu savo kadrų ilgį, apskaičiuoja skaitytojo dėmesio pajėgumą ir pramato visas montažines galimybes.

Kas be ko, jis šiek tiek gudrauja. Monos blaškymuisi pateisinti jis pristato ją skaitytojui kaip nervingą, nemiga sergantį padarą, galintį užsimanyt pasiveikščiot betkada, net nakties metu. Skaitytojui aišku, kad pagausindamas Monos susitikimus su žmonėmis ir jos klajones, autorius atsargiais protepiais, palengvėle ryškina savo personažo dvasinę raidą. Tuo pačiu jis suteikia savo kūriniui smagią ristelę, kurios paprastai neaptinkam mūsų prozoj.

Tenka pripažinti, kad Cinzas retai kada perkrauna savo pasakojimą nereikalingais epizodais ar besaikiai ištęstom scenom. Vienintelė vieta, kuri prailgsta skaitytojui, yra Monos ir jos draugės Finos apsilankymas pas dailininką Ritmaną. Ten daug šnekos apie meną, siurrealizmą, ten išvedamas į sceną dar vienas personažas, o esmėj, atrodytų, tas epizodas reikalingas vien tam, kad paaiškėtų, jog Fina normali moteris, ne kokia "Womens' Lib" vadeivė. Nebūtinas ir fisharmonija grojančio vaikeliuko (saldokas) epizodas, bet tai retas atvejis, kur Cinzas netausoja filminės žaliavos. Šiaip jo kamera išranki, ir net gamtos aprašymuose jaučiamas tvirtos rankos laikomo aparato apšaudymas vien būtiniausių detalių.

Besaikis pasikliovimas technika, žinoma, turi savo pavojus. Ir šiuo atveju Cinzo polinkis skubiai užfiksuotų filmų kadrų ir įrašytų magnetofonan pokalbių pagalba perteikt gyvenimo iliuziją protarpiais padvelkia antropologine studija. Tarsi būtų atliekamas koks etnografinis aprašas, teikiąs juostai dokumentinio filmo pobūdį. O jis, kaip žinom, retai kada būna pakilus — veikiau lieka realistinis, sunkiai pavelkantis kojas.

Vaizduojami žmonės

Tą pavojų nugalėt padeda Cinzui būdingas jam sugebėjimas saikingai naudotis išraiškos priemonėm ir jo humanizmas. Faktinai visi knygos personažai yra teigiami, o vienok būtų neteisu pavadint "Moną" idiliišku ar sentimentaliu "frauenromanu". Nėra jokių abejonių, kad autorius gerai pažįsta vaizduojamąją buitį ir yra susigyvenęs su krašto žmonėmis. Romane tačiau nėra tikrovės lakavimo ar personažų taurinimo. Cinzas nepagaili parodyti tų žmonių atšiaurumo, šykštumo, už vis labiau vienatvės ir užsikirtimo pažiūrose. Šiaip geraširdžiai Monos seneliai pasibaisės išgirdę, kad Mona pasiryžusi išsvaistyt gautą palikimą kažkokiai utopinei "Komūnai". Taurus patriarchas Garmolenas, iškviečiąs kunigą paskutiniam patepimui, neišvengs nepasinaudojęs Dogenio paslauga, kad sutaupytų telefono išliadas. Palūžęs nusivylime lentpjūvės sargas Satyras mesis kerštaut nežinia už ką.

Verta paminėti, kad romano personažų galerijoje vyrauja amžeį nugyvenę, įvaryti į kertę žmonės, bet Cinzas škicuoja juos taikliai ir šešėliuotai. Ar tai būtų taksi vairuotojas, ar altarista, ar suktas senelių ligoninės alkoholikas, ar kaimo "šinkorka" su "bereikšme šypsenėle veide, kurią įgauna visi kaviniu savininkai ir po kuria slepiasi ir liūdesys dėl žmonių kvailumo, ir neapykanta valandų valandas paistantiems niekus girtuokliams". Niūroka provincijos kampelio buitis plazda meniniu tikroviškumu.

Pavyksta Cinzui nupiešti ir visai įtikinamus moterų portretus. Jei epizodas, kuriame vaizduojamas Lokio Kalvos moteriškaičių "baliukas", iš pradžių padvelkia grotesku, jei tie "atvirumo valandėlės" pokalbiai apykvailiai, pompastiški, manieringi ir visas ceremonialas skautiškas, — tai netrukus skaitytojas įsitikina, kad visa tai tinka, nes pro visą cirką, pro nuolatos kartojamus žodžius a la "patinas", "patiniškas", "vištynas", skaitytojas pajunta tų madingų šūkių suklaidintų merginų vienatvę, baimę gyventi, nedrąsą būti savimi.

Svarbiausia kad, kaip sakėm, tos scenos, tie "flash-back" padeda ryškint pačios Monos pasimetimą dienų tėkmėje, joje užsimezgusį jieškojimą atramos tašku. Tenka sutikti, kad Cinzas pasirinko sunkoką uždavinį. Pradinė situacija nedėkinga. Užuomazgoj Mona parodoma šiltai žmonių pasitinkama, bet pilna kompleksų, linkusi mazochizman būtybė, kuri bodisi pinigo, nelinkusi siekt mokslo, bent diplomų. Socialine padėtimi jinai "buržuika", milijonieriaus duktė, ir jai, nukirtusiai tiltus į praeitį, Ardėnų užkampis su jo išmirštančiais žmonėm yra vien pastotė. Nėra kas ją rištų su tais žmonėm.

Dramatinis konfliktas neegzistuoja, nors veikalo pradžioj Mona ir turi sankirtį su seneliais dėl Žaninos vaiko auklėjimo. Šiaip Mona nesipiktina tėvo vedybomis ir net sutaria su naująja pamote. Vienintele rūdos gysla, kuri lieka autoriui eksploatuoti, yra Dogenis. Jį autorius paleis scenon vėlokai.

Bet Cinzas sumaniai slapsto intrigos siūlą. Apie daktaro buvimą netoliese skaitytojas patiria iš užuominų Monos pokalbiuose su žmonėm. Kaip visada gyvenime, vieni kalba apie jį su pagarba, kiti neslepia savo įtarinėjimų, kad jisai alkoholikas (dabar skaitytojui paaiški, kodėl Cinzas įterpė epizodą apie tai, kaip Moną apgavo pirmasis pacientas) ar sergąs nuomariu. Žodžiu, Cinzas labai vykusiai priveda veiksmą prie "atvirumo valandėlės", kai paaiškėja, kad tų dviejų žmonių tarpusavio trauka anaiptol nenusilpusi.

(Bus daugiau)

ROBERTAS ANTINIS su savo vaikaite Rūtele paskutiniais gyvenimo metais

Atsiųsta paminėti

V. Stanley Vardys, LITHUANIA'S CATHOLIC MOVEMENT REAPPRAISED. Reprinted from Survey, vol. 25, no. 3(112), summer 1981 by The Eastern Press Ltd. London and Reading.

PASAULIO LIETUVIS, nr. 11 (145) 1981 m. lapkritis. Redaktorius — Bronius Nainys, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636, USA.

AUŠRA, Lenkijos Lietuvių Visuomeninės Kultūros Draugijos centro valdybos organas, 1981 m. 3 nr. Redakcijos adresas: 16-500 Sejny, ul. Armii Czerwonej 7, Poland.

CHRONICLE OF THE CATHOLIC CHURCH IN LITHUANIA, no. 47, March 19, 1981. Translated by Vita Matusaitis, published by Lithuanian R. C. Priests League of America, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207, USA.

LAIŠKAI LIETUVIAMS, 1981 m. lapkritis. Redaktorius — Juozas Vaišnys, SJ, 2345 W. 56th Street, Chicago, IL 60636, USA. Metinė prenumerata — 8 dol.

Jonas Kreivėnas, MIRTIES LAGERIUOSE IR TREMTYJE. Atsiminimai. Redagavo E. Jasiūnas. Viršelį ir aplanką piešė dail. J. Tričys. Išleido J. Kreivėno knygai leisti komitetas — E. Jasiūnas, V. Kožica, J. Kreivėnas, A. Tamulynas, J. Tričys, S. Vanagūnas. Čikaga 1981 m., 299 psl. Kaina — $12.00.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

BALTISTIKOS STUDIJŲ DRAUGIJA savo pirmuoju garbės nariu paskelbė Nobelio literatūros premiją 1980 m. laimėjusį lenkų poetą dr. Česlovą Milašių, kuris yra gimęs Lietuvoje, studijavęs Vilniuje. Jo knyga "Issos slėnis" ir daug eilėraščių yra susieti su Lietuvos gamtovaizdžiais. Jis yra viešai pareiškęs: "Nors esu lenkų rašytojas, neužmirštu, kad man teko gimti Lietuvoje ir kad mano raštuose galima rasti savito lietuviško misticizmo, nes juk Lietuva — labiausiai poetiška šalis Europoje, rikiuotina šalia Airijos . . ." Baltistikos Studijų Draugijos biuletenyje pabrėžiama, kad garbės narius paskelbia direktorių taruba. Kandidatais pasirenkami mokslininkai ar kiti pasižymėję asmenys, jeigu jie ilgą laiką rėmė baltistikos studijų siekius arba prisidėjo prie Baltijos srities bei jos tautų išgarsinimo pasaulyje. Pirmasis garbės narys dr. Č. Milašius yra nenuilstantis Baltijos respublikų laisvės gynėjas. Jis profesoriauja Kalifornijos universiteto Berkley slavų literatūros fakultete.

ČIKAGIŠKĖ DZŪKŲ DRAUGIJA, paskelbusi dzūkiškos dainos konkursą, susilaukė septynių kūrinių. Sprendimą 1981 m. lapkričio 25 d. posėdyje padarė vertintonjų komisija — muz. Alvydas Vasaitis, solistai Jonas Vaznelis ir Stasys Baras. Jie vienbalsiai nutarė premijas paskirti slapyvardžiais pasirašytoms dainoms: pirmą — Balandžio "Šią naktį sapnavau Dzūkiją", antrą — Vytauto Šalnos "Nemuno vingiui" ir trečią — Vlado Sadausko "Kur šiandieną jinai?" Atplėšus vokus su autorių pavardėmis, paaiškėjo, kad I $500 premija teko kalifornietei Onai Metrikienei iš Woodland Hills, II $300 — Vytautui Rastoniui iš East Sandwich, Mass., III $200 — Kanados lietuviui Jonui Govėdui iš Toronto. Premijų įteikimo iškilmė bus pranešta vėliau.

VAKARINIŲ ČIKAGOS PRIEMIESČIŲ jaunimo muzikos konkursą laimėjo pianistė Elytė Reklaitytė. 1981 m. gruodžio 4 d. ji dalyvavo tos vietovės simfoninio orkestro koncerte, atlikdama vieną G. Gershwino kūrinį. Koncertan buvo įjungta ir smuikininkų grupės laureatė. E. Reklaitytė lanko Beneto akademiją Lisle, Ill., kur priklauso teatro grupei. Ji taip pat yra Pedagoginio Lituanistikos Instituto studentė, Lemonto tautinių šokių grupės "Spindulys" narė.

"KRAŽIŲ MONOGRAFIJA" jau renkama Čikagoje, "Draugo" spaustuvėje. Redakcinę komisiją sudaro: vyr. red. Pranas Razminas, narys Apolinaras Bagdonas ir lėšas telkiantis Jonas Žadeikis. Knyga turės apie 400 puslapių, daug retų, niekur namatytų nuotraukų. Leidiniui taipgi pavyko gauti ir nemažai dabartinių Kražių vaizdų. Monografija pasirodys 1982 metais. Ją galima iš anksto užsisakyti, pasiunčiant aukas išd. Jonui Žadeikiui, 6522 S. Rockwell Ave., Chicago, IL 60629, USA. Monografijos išleidimu rūpinasi Kražiškių Sambūris.

DVI VIKTORO PIVONO KNYGAS vokiečių kalba yra išleidusi "Insel" leidykla V. Vokietijoje: "Das Ende der Suche nach dem verlorenen Samowar" ("Užbaigtas dingusio virdulio jieškojimas") ir "Verbesserung des Klimas" ("Klimato pagerinimas").

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS FONDAS, vadovaujamas Emilijos Čekienės, ryžosi išleisti Šveicarijoje gyvenančio dr. Alberto Geručio baigiamą rašyti "Lietuvos diplomatijos istoriją". Autorius pats yra diplomatinės tarnybos narys, buvęs Lietuvos atstovybės patarėju Šveicarijoje. Fondo 1969 m. išleistas jo veikalas anglų kalba "Lithuania 700 Years" susilaukė net penkių plačiai pasklidusių laidų. "Lietuvos diplomatijos istorijai" išleisti jau yra gauta $5.000 auka iš buvusio Lietuvos kariuomenės plk. Viktoro Sutkaus ir jo žmonos Veronikos, gyvenančių V. Vokietijoje. Tikimasi, kad leidybos talkon ateis ir kiti tautiečiai. Garbės mecenatais bus laikomi paaukoję $100 ar daugiau, garbės rėmėjais — $50 ar daugiau, garbės prenumeratoriais — $25 ar daugiau. Aukas prašoma siųsti šiuo adresu: Lithuanian Independence Fund, 87-80 96th Street, Woodhaven, NY 11421, USA.

LITUANISTAS DR. PETRAS JONIKAS, dirbęs dėstytoju Kauno ir Vilniaus universitetuose, atostogų metu aplankė Los Angeles lietuvius. Pakviestas Lietuvių Rašytojų Draugijos valdybos, kuriai vadovauja pirm. Bernardas Brazdžionis, svečias skaitė įdomią paskaitą "Lietuvių kalba ir lietuvybė mūsų tautinio atgimimo publicistikoje". Šio renginio dalyvius su dr. P. Joniku supažindino rašytoja Alė Rūta-Arbienė, buvusi jo studentė Vilniaus universitete. Savo paskaitoje dr. P. Jonikas davė nemažai ištraukų iš 1889 m. pradėjusio eiti "Varpo", nes šis žurnalas turėjo didelės reikšmės tutiniam mūsų atgimimui. Varpininkai rūpinosi literatūrinės lietuvių kalbos ugdymu, svetimžodžių šalinimu, naujų terminų suradimu, pastovesniais rašybos pagrindais. Ypač dideli nuopelnai šioje srityje priklauso kalbininkui Jonui Jablonskiui. Po paskaitos buvo pateikta nemažai klausimų, liečiančių lietuvių kalbos rašytos suvienodinimą, vietovardžių rašymą, kaikurių žodžių vartojimo taisyklingumą.

ŠIMTASIS DAIL. PETRO RIMŠOS GIMTADIENIS buvo paminėtas Kauno skulptūros ir vitražo muzėjuje 1981 m. lapkričio 23 d. atidaryta jo skulptūrų, medalių ir grafikos darbų paroda. Apie kūrybinį sukaktuvininko palikimą kalbėjo dailėtyrininkė Z. Rainienė. Atsiminimais dalijosi dailininkai — K. Bogdanas, D. Danytė ir G. Jokūbonis. Pastarasis pasiūlė svarbesnius P. Rimšos darbus nuliedinti iš bronzos, o garsiąją "Vargo mokyklą", susietą su lietuvių spaudos draudimu 1864 — 1904 m. laikotarpyje pastatyti kurioje nors miesto aikštėje. Padėkos žodį tarė P. Rimšos sūnėnas inž. A. Rimša. Koncertinę programą atliko smuikininkė D. Latėnaitė ir vargonininkė J. Landsbergytė.

TRADICINIS "ŽEMAITIŠKO SMUIKELIO" KONKURSAS Naujojoje Akmenėje susilaukė saviveiklininkų iš vienuolikos Žemaitijos rajonų, Palangos, Kuršėnų ir Panevėžio miestų. Kapelų grupėje laimėtojais tapo Palangos profsąjungų sanatorinio bei kurortinio susivienijimo kaimo kapela ir etnografinė Skuodo rajono Luknės kolchozo kapela. Kaimo zoninių kultūros namų grupėje nugalėtojų vardus išsikovojo Telšių rajono Anulėnų ir Plungės rajono Rietavo miškų pramonės ūkio saviveiklininkai. Prizines vietas liaudies muzikantų varžytuvėse laimėjo — palangiškis R. Tranauskas, akmeniškis A. Lakačiauskas ir Kelmės rajono Pašilės kultūros namų atstovas K. Martinkus. Vertintojų komisijai vadovavo kompoz. J. Gaižauskas.

VILNIAUS FILHARMONIJA surengė tris liaudies muzikos gerbėjams skirtus koncertus "Sveiki, sveteliai" šio miesto sporto rūmuose. Programą atliko dainų ir šokių ansamblis "Lietuva", Moldavijos liaudies muzikos orkestras "Flueraš", vietinis ansamblis "Armonika", dainininkai S. Jonaitytė, R. Vešiota, J. Valuckas, R. Kasperiūnas. Šio renginio scenarijų paruošė filharmonijos direktoriaus pavaduotojas Gediminas Dalinkevičius, programai vadovavo aktoriai J. Čepaitis ir A. Grašys.

ANTANAS SUTKUS už savo nuotrauką "Vaikų žaidimai", išstatytą IV-joje tarptautinėje fotografijos parodoje Zambijoje, laimėjo "Mukubos" vario kryžių. Tie variniai kryžiai kadaise buvo naudojami kaip piniginiai vienetai, o dabar jie yra laikomi augščiausiu Zambijos Fotografijos Federacijos įvertinimu.

DAIL. E. AUGAITYTĖ, gyvenanti Palangoje, sukūrė didelę granito luito skulptūrą "Duona", kuriai vietą numatyta prie kepyklos Klaipėdoje. Tai pirmas stambus E. Augaitytės dekoratyvinės plastikos darbas. Dabar ji daro iš medžio skulptūrą "Pagyvenusių žmonių šokis".

LIETUVOS DAILĖS MUZĖJAUS RŪMUOSE Vilniuje savo darbų parodą surengė prof. Jonas Kuzminskis, Dailininkų Sąjungos pirmininkas, švenčiantis deimantinę savo amžiaus sukaktį. Parodai buvo sutelkęs prieš 40 metų tapytus savo eskizus ir naujausius grafikos kūrinius, kurių eilėse buvo triptikas "Vilniaus statybos", iliustracijos V. Krėvės "Raganiui". Šią knygą netrukus išleis "Vaga". Ji turės daugiau kaip šimtą sukaktuvininko raižinių. J. Kuzminskis dailei yra paskyręs beveik penkis dešimtmečius. Jis dar ir dabar profesoriauja Vilniaus dailės institute. Parodos atidaryme kalbėjo muzėjaus direktorius R. Budrys, Lietuvos Dailininkų Sąjungos pirmininko pavaduotojas K. Bogdanas bei kiti sveikintojai.

SOL. NIJOLĖ AMBRAZAITYTĖ, Vilniaus operos mezzo-sopranas, koncertinę 1981 m. veiklą užsklendė savo rečitaliu Vilniaus filharmonijos salėje. Jin ji buvo įtraukusi naujai paruoštus N. Miaskovskio romansus, užpildžiusius pirmąją rečitalio dalį. Antrojoje dalyje atliko V. Kairiūkščio romansus "Pirmoji audra", "Aš viską, viską užmiršau", tris J. Brahmso ir tris F. Schuberto kūrinius. Tarp jų buvo ir pastarojo "Ave Maria". Numatytą programą papildė Margaritos monologu iš H. Berliozo oratorijos "Fausto pasmerkimas". Dainavimo pedagogas Zenonas Paulauskas teigia, kad sol. N. Ambrazaitytė dar nėra pajutusi N. Miaskovskio kūrinių dvasios. Žymiai laisviau ji jautėsi antrojoje rečitalio dalyje. Z. Paulauskas šiltai atsiliepia apie dainininkei akompanavusį pianistą Augustiną Maceiną, pasižymėjusį išbalansuotu ansambliu bei augštu profesijonalumu.

PERNAI APIE 60.000 LANKYTOJŲ susilaukė vysk. A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko muzėjus Anykščiuose. Jame jau sutelkta maždaug 13.000 rodinių. Artėjant šimtajam A. Vienuolio gimtadieniui, gauta nemažai užrašytų prisiminimų. Artėjančios sukakties proga baigiamas A. Vienuolio sodybos atnaujinimas. Prie jo namo ir vysk. A. Baranausko klėtelės statomam pastate įsikurs muzėjaus administracija, jo fondų saugykla. Anykščių kultūros rūmuose veikianti kino studija "Versmė" šimtosioms A. Vienuolio gimimo metinėms kuria specialų filmą. Studijos nariai A. Janušis, R. Budavičius, J. Didžgalvis ir L. Liaudinskaitė nufilmavo tas Gruzijos vietoves, kur A. Vienuoliui jaunystėje teko gyventi, dirbti ir kurias jis vėliau aprašė savo atsiminimuose.

V. Kst.

CHOLKAN
R. CHOLKAN & CO. LTD.
REAL ESTATE

DĖMESIO, LIETUVIAI!!!

- Parduodantiems per mus nuolaida
- Nemokamas nejudomo turto įkainojimas
- Sąžiningas patarnavimas visuose nejudomo turto reikaluose
- Daugiau kaip dvidešimt penkerių metų patirtis

2336 Bloor Street West – Tel. 763-5555
PRANAS KERBERIS namų 767-7932
ANTANAS GINIOTIS namų 769-9356

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Telefonai: 532-3400 • 532-3414

AKTYVAI — virš 19 milijonų

KASOS VALANDOS:
Pirmadieniais 10 - 3
Antradieniais 10 - 3
Trečiadieniais uždaryta
Ketvirtadieniais 10 - 8
Penktadieniais 10 - 8
Šeštadieniais 9 - 1
Sekmadieniais 9.30 - 1

MOKA UŽ:
90 dienų termin. indėlius 14 %
180-185 d. term. ind. 14 %
term. indėlius 1 metų 14½%
term. indėlius 3 metų 13 %
pensijų s-tą 15 %
spec. taup. s-tą 14 %
taupomąją s-tą 11 %
depozitų-čekių s-tą 6 %

DUODA PASKOLAS:
asmenines nuo 18½%
mortgičius nuo 17¾%

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki $100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki $2,000 ir asm. paskolas iki $10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS
2239 Bloor Street West. • 406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS REAL ESTATE LTD. REALTOR
1072 Bloor St. W.
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus A. Bliūdžius
Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305
★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai
★ taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario
Telefonas 535-1258
• Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių •
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

Kalėdų senelis (K. Daunys) Kūčių vakarą Toronto Lietuvių Namuose su vaikučiais — Nuotr. B. Tarvydo

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

dimas greičiausiai tebus padarytas balandžio viduryje. Sprendimo atidėjimo pareikalavo Kvebeko premjeras R. Levesque, pradėjęs bylas Kanados teismuose dėl Kvebeko veto teisės sustabdyti federacinio parlamento priimtą konstitucijos projektą. Pasak jo, tas projektas pažeistų Kvebeko prancūzų kalbos bei kultūros teises. Į Britanijos teismus kreipėsi Albertos indėnai, taip pat reikalaudami sustabdyti konstitucijos reformą bei jos parvežimą Kanadon. Indėnai nuogąstauja, kad naujoji konstitucija niekais pavers jų protėvių su Britanijos valdovais pasirašytas sutartis, kurios dabar liečia naftos bei natūralių dujų pajieškas. Britanijos vyriausybės nuomone, visi tų senųjų sutarčių įsipareigojimai oficialiai buvo perduoti Kanados vyriausybei 1931 m. Westminsterio statutu. Apeliacinė Albertos indėnų byla bus svarstoma tik vasario 1-2 d.d.

Naujasis Kanados pašto tarifas pilnai įsigaliojo sausio 6 d. Ligi to laiko laiškai bei siuntos buvo pristatomos dar ir senojo tarifo kainomis. Dabar laiškanešiams įsakyta tais atvejais, kai laiškas turi nepakankamos vertės pašto ženklą, prie jo pridėti raštelį, kad už jį atsilygintų gavėjas. Pastarasis įpareigojamas paštui atsiųsti dvigubą trūkstamų centų sumą. Šiuo nutarimu norima sustabdyti senųjų ženklų vartojimą laiškams, nes laiškų ženklų kainos neįstengia nustatyti automatinės skirstymo mašinos. Kadangi nevisi laiškai turi siuntėjų adresus, atsakingais padaromi laiškų gavėjai. Asmenims, kurie sąmoningai nesilaiko nustatyto tarifo ir klijuoja žemesnės vertės ženklus, gresia bauda iki $500 arba penkeri metai kalėjimo.

Protestą dėl perdidelio pašto paslaugų pabranginimo spaudos konferencijoje Otavoje pareiškė buvęs gaisrininkas B. Andersonas iš Toronto, vadovaujantis organizacijai "Susirūpinusių kanadiečių balsas". Konferencijon jis pakvietė ir naujai įsteigtos valdinės pašto bendrovės atstovus. B. Andersonas ragino kanadiečius į pašto paslaugų pabranginimą 76% reaguoti specialiu protestu: į vietinius laiškus klijuoti ne 30, o tik 25 centų pašto ženklus. Tuo reikalu minėtoji grupė yra paruošusi 100.000 atsišaukimų. Konferencijon atvykęs valdinės pašto bendrovės atstovas atsisakė duoti savo pavardę, bet prisipažino esąs bendrovės vicepirmininkas. Jis patarė B. Andersonui, prieš pradedant dalinti tuos atsišaukimus, kreiptis į advokatą ir išsiaiškinti teisines problemas.

Iš Kvebeko vyriausybės ir parlamento pasitraukė ministeris tarpvyriausybiniams reikalams C. Morinas, kurį daug kas laikė dešiniąja premjero R. Levesque ranka nepriklausomybės siekiuose. C. Morinas rėmė nepriklausomo Kvebeko sandraugą su Kanada, nepriklausomybės, kaip ir R. Levesque, siekė palaipsniui referendumų keliu. Jis taipgi turėjo didelės įtakos premjerui R. Levesque jo užimtoj kietoj linijoj Kanados konstitucijos klausimu. Pasitraukimo priežastis liko neišaiškinta.

Kanadiečių apklausinėjimą senato reikalu atliko Kalgaryje veikianti firma "Canada West Foundation", klausimus pateikusi beveik 2.000 asmenų. Šios apklausos rezultatai: 61% apklaustųjų nori, kad senatoriai būtų renkami, 20% — kad juos paskirtų federacinė ir provincinės vyriausybės, 30% — kad senatas būtų paliktas toks, koks dabar yra, 31% — kad būtų pravesta senato reforma.

Toronte yra sudaryta 42-jų asmenų taryba, vadovaujama buvusios Ontario gubernatorės Pauline McGibbon, paminėti dviem reikšmingom sukaktim 1984 m.: Toronto miesto 150 metų, Ontario provincijos 200 metų. Galvojama surengti didžiausią pasaulyje kultūrinį festivalį, kuris truktų visą birželio mėnesį ir būtų užbaigtas liepos 1 d. Tai būtų tarptautinis šokio, muzikos ir operos festivalis su žymiausiais atlikėjais, įskaitant net ir Milano operos "La Scala" spektaklius. Festivalin norima sutelkti daugiau kaip 100 kanadiečių bei užsieniečių solistų, įvairių muzikinių, meninių grupių. Tokiam festivaliui įgyvendinti reikės apie $12 milijonų, bet jis parūpintų pusmetinį darbą 6.000 kanadiečių, atneštų papildomų $40 milijonų pajamų Torontui, Ontario provincijai ir visai Kanadai suvažiavusių lankytojų dėka.

SPORTAS

BALTIEČIŲ SLIDINĖJIMO PIRMENYBĖS

Š. m. vasario 6 d. latvių sporto federacija rengia baltiečių alpinistines slidinėjimo pirmenybes Moonstone, Ont. Registracijos pradžia — 9.30 v. r. Varžybos yra atviros visiems lietuvių kilmės slidininkams, kurie yra sumokėję ŠALFASS mokestį. Nesumokėję galės tai atlikti vietoje. Lietuvių laimėjimai bus išvesti iš bendrų baltiečių pasekmių.

Vasario 7 d. estų sporto klubas Kalev rengia baltiečių lygumos slidinėjimo pirmenybes. Registracijos pradžia — 9.30 v.r. Moonstone Ski Resort estų klubo pastate.

Visi lietuviai slidininkai raginami dalyvauti abiejose varžybose.

M.E.

Sportas Lietuvoje

Europos taurės plaukimo varžybose Britanijoje, Barneto mieste, dalyvavo plaukikai iš 18-kos šalių. Kažkodėl joms buvo pasirinkta vietovė, turinti tik 25 metrų ilgio baseiną, kai rekordams užskaityti reikia 50 metrų baseino. Dvi gražias pergales šiose varžybose pasiekė vilniečiai — Pedagoginio Instituto studentas Robertas Žulpa ir moksleivė Aiškutė Buzelytė, abu plankiantys krūtine. R. Žulpa 200 metrų nuplaukė per 2 min. 15,22 sek., A. Buzelytė — per 2 min. 33,34 sek. R. Žulpos pergalė jau yra įprasta, nes jis laimėjo aukso medalį Maskvos olimpiadoje. A. Buzelytei tai buvo pirmas laimėjimas tokio stambaus masto varžybose, ją įrikiavęs į geriausių Europos plaukikių eiles.

Tarptautiniame klasikinių imtynių turnyre Murmanske III vietą sunkiasvorių grupėje užėmė kaunietis V. Kurutis, Lietuvos Žemės Ūkio Akademijos vyr. agronomas. Dvi gražias pergales iš eilės pasiekė ir Kauno politechnikos instituto dėstytojas K. Raškevičius, pirmavęs ir trečioje rungtyje, bet dėl susižeidimo turėjęs pasitraukti iš turnyro.

Lietuvos stalo teniso pirmenybėse Panevėžyje tris auksto medalius laimėjo kaunietė moksleivė Jolanta Danilevičiūtė. Ji tapo moterų čempijone, baigminėje kovoje įveikusi vilnietę D. Bartkevičiūtę 3:0. J. Danilevičiūtė taip pat laimėjo moterų dvejetą su kauniete A. Beniūlyte, mišrų dvejetą su vilniečiu Z. Rusakevičiumi. J. Danilevičiūtė dabar yra iškiliausia Lietuvos stalo tenisininkė, įtraukta į Sovietų Sąjungos rinktinę. Vyrų čempijonu tapo vilnietis studentas M. Krejeris, nugalėjęs kaunietį E. Zakarianą 3:2. Vyrų dvejeto kovas laimėjo M. Krejeris ir Z. Rusakevičius.

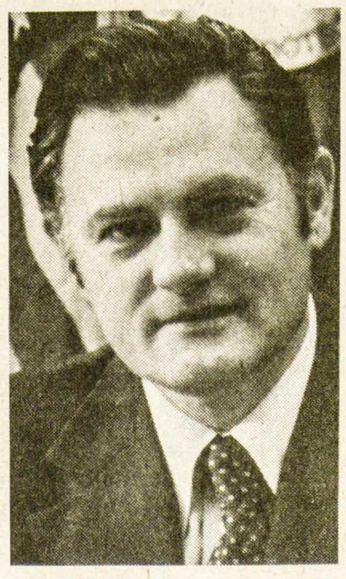

VLADAS ADAMKUS, dabartinis Šiaurės Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungos (ŠALFASS) pirmininkas

Trečiąsias Lietuvos jaunimo krepšinio pirmenybes Klaipėdoje laimėjo kauniečių rinktinė, paruošta trenerių O. Butautienės ir J. Fiodorovo. Baigminėse kovose kauniečiai nugalėjo vilniečius 117:71, šauliečius — 123:77. Kauniečių rinktinėje žaidė augščiausias Lietuvoje krepšininkas A. Sabonis, šiose pirmenybėse pripažintas geriausiu vidurio puolėju. Antroji vieta teko jauniesiems Vilniaus krepšininkams, trečioji — šiauliečiams. Šiauliečiui S. Biručiui, kurio augštis vienu centimetru yra peržengęs du metrus, buvo įteiktas geriausio krašto puolėjo prizas. Kauniečių rinktinė dalyvaus Sovietų Sąjungos jaunių krepšinio pirmenybėse.

Sporto rūmus Alytuje papildė prie jų prijungtas naujas pastatas, kuriame yra 50 metrų ilgio aštuonių plaukimo takų baseinas su tribūnomis žiūrovams. Bus įrengtas ir nedidelis baseinas vaikams, suomiška pirtis.

(Nukelta į 9-tą psl.)

Ateitininkų žinios

Moksleiviai surengė pyragų išpardavimą sausio 10, sekmadienį, Prisikėlimo parapijos salėje.

Jaunučių ateitininkų susirinkimas įvyks sausio 20, trečiadienį, 6 v.v., Lietuvių Vaikų Namuose (pas seseles).

Sendraugių rengiama dr. Mildos Danytės paskaita apie lietuvių kūrimąsi Kanadoje įvyks sausio 17, sekmadienį, po 10 v.r. Mišių, Prisikėlimo Parodų salėje (ne sausio 10 d., kaip anksčiau buvo skelbta). Visi kviečiami dalyvauti.

Studentų valdyba posėdžiavo sausio 10, sekmadienį, ir aptarė tolimesnės veiklos eigą. L.U.

Skautų veikla

• Sk.-vyčių Romo Kalantos būrelio sueiga — sausio 14 d. Mindaugo dr-vės sueiga — sausio 20 d. Iškyla į Romuvą — sausio 30-31 d.d.

• Sausio 14 d., 7.30 v. v., šaukiama vyr. skaučių "Birutės" dr-vės sueiga, kuriai vadovaus v. s. kun. A. Saulaitis, SJ. Sueiga įvyks pas draugininkę A. Škėmienę, 21 Lindsey Ave.

• Sausio 23 d. "Dainos" dr-vės sueiga Julios Yčienės namuose. Pradžia 1 v.p.p.

• Vasario 2 d., 7.30 v.v., skautų būkle šaukiamas "Šatrijos" ir "Rambyno" vadijų posėdis.

• Vyr. skaučių "Vaidilutės" dr-vė dėkoja visiems Toronto lietuviams, kurie aukomis ir talka parėmė sesių suorganizuotą parodą lapkričio 28-29 d.d. Prisikėlimo Parodų salėje.

• Reikalui atsiradus, Maironio mokyklos mokytojams talkino šios vyr. skautės: A. Kasperavičiūtė, L. Žilinskaitė, G. Mažeikaitė, A. Sendžikaitė ir K. Dambaraitė. Gražus paslaugumo pavyzdys.

• Romuvai aukojo $25 Ona Indrelienė, $10 J. Riauba. Ačiū.

• Romuvos aukotojai, norintieji gauti pakvitavimus dėl atleidimo nuo mokesčių, prašomi skambinti iždininkui A. Vasiliauskui tel. 251-5126. Č. S.

A. E. LePAGE
Daiva T. Dalinda, B. A.
Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!
• Nemokamas namo įkainojimas •
(Įstaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)
1576 Bloor Street West Toronto, Ontario M6P 1A4
Tel. 537-3431
Namų 494-0605

AL GARBENS REALTOR
Telefonas 489 - 1543
22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys
ALFONSAS GARBENIS jums sąžiningai patarnaus parduodant, perkant, tvarkant mortgičius, įkainojant namus ir t.t. LIETUVIAMS NUOLAIDA
Pirmoji lietuviška nekilnojamo turto agentūra Toronte, veikianti daugiau kaip 30 metų

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE
PARAMA

MOKA:
14 % už 90 dienų term. indėl.
14 % už 6 mėn. term. indėlius
14½% už 1 m. term. indėlius
13 % už 3 m. term. indėlius
15 % už pensijų planą
14 % už namų planą
14 % už specialią taup. sąsk.
11 % už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

IMA:
už asm. paskolas nuo 18½%
už mortgičius nuo 17¾%

AKTYVAI virš 28 milijonų dolerių
Asmenines paskolas duodame iki $50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

FLORIDA REAL ESTATE
Rezidencinės ir komercinės nuosavybės
Apartamentai • Kondominiumai • Nuomojimas
Angelė E. Karnienė
REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Fl. 33706
Telefonas (813)360-2448 • Vakare (813)367-2413

DUFFERIN RADIO AND TV
SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai.
Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

AUTOMOTIVE FIBER
visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD, Islington, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

BALTIC EXPORTING CO.
Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p., šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta. Birželio, liepos, rugpjūčio mėnesiais — nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. — 5 v.p.p.; šeštadieniais uždaryta.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5
Telefonas 531-3098
Savininkai S. ir F. Janavičiai

European Catering
Europietiškas patarnavimas įvairiems parengimams Toronte ir už Toronto ribų.
* Parūpinam salę, muziką, gėles, gėrimus.
* Namuose kepti pyragai ir t. t.
Skambinti: A. Gataveckienė arba Al. Baris
tel. 535-0164 arba 535-1258 Toronte.

Matyti tai, kas jungia

(Atkelta iš 6-to psl.)

ateitininkus, bet ir, kiek galima, platesnius lietuviško jaunimo bei visuomenės sluogsnius. "Ateities" administravimo naštą jau keliolika metų nešančiam Juozui Polikaičiui reikia talkos, kad būtų įvykdytas sėkmingas naujų "Ateities" prenumeratorių vajus. Nepagailėkim savo paramos pagal išgales.

Kongreso nutarimuose yra nurodymų ir apie kitus remtinus ateitininkams artimus spaudos leidinius bei knygas, tarp jų ir prof. Maceinos naujausią studiją "Asmuo ir istorija".

Apie mūsų pareigas Lietuvai taip pat ryškiai pasisakyta kongreso nutarimuose. Lietuvių Katalikų Tarnybos dažni pranešimai apie tikinčiųjų padėtį Lietuvoje yra toji medžiaga, kuri turėtų paskatinti mūsų vienetus veiksmingai atsiliepti.

Tikiu, kad Lietuvą šiemet dar jautriau prisiminsim, nes 1982 metai — Lietuvos praeičiai, laisvei, garbei ir meilei giesmes, dainas ir poemas kūrusio Maironio mirties 50-ttieji metai. Ryšium su mūsų įsipareigojimais Lietuvai ir savo vienminčiams tenai norėčiau šiame naujametiniame žodyje pakartoti kongreso pasisakymą:

"Sveikindamas pavergtą Tautą, Kongresas reiškia ypatingą pagarbą visiems jos rezistencijos dalyviams, kovojantiems už Lietuvos laisvę, už pagrindines žmogaus teises. Visi gėrimės tautos atsparumu didžiosios nureliginimo ir nutautinimo grėsmės akivaizdoje ir prašome Dievo palaimos visai mūsų tautai. Mūsų nuoširdūs sveikinimai mūsų vienminčiams Lietuvoje. Mes su Jumis ir mintimis, ir širdimis."

Mėgstu dažnai kartoti savo įsitikinimą, kad mūsų sąjūdžio ateitis yra mūsų jaunimas — jaunesnieji sendraugiai, studentija ir ypač moksleivija. Tačiau taip pat tiesa, kad mūsų **dabarties** pagrindas yra mūsų sendraugiai, o be dabarties taip pat nėra ateities. Gal perlengvai jaunesnieji ir net patys vyresnieji draugai daro priekaištų mūsų sendraugiams, esą jie nepajėgia eiti su dabarties gyvenimo srove, nesupranta jaunimo, nepakankamai jį remia. . . Tačiau neužmirškime savo tikrovės: jei ne sendraugių parama, neturėtume nei "Ateities", nebūtume surengę nei dešimtojo kongreso, neturėtume nei taip jaunimui reikalingo Ateitininkų Šalpos Fondo, neturėtume nei "Ateities" leidyklos grožinei ir ideologinei literatūrai leisti, nei jaunimui "Dainavos" stovyklavietės, nei Padėkos dienos, Kolumbo dienos ir žiemos kursų. . . Pažvelkite į visų mūsų pagrindinių organizacijų vadovybių sudėtį — ištraukite iš jų mūsų sendraugius ir pamatysite kokia didžiulė spraga ten atsirastų. . .

Kalbėdami apie praėjusį sukaktuvinį "Ateities" kongresą, negalime užmiršti, kad beveik visi jo pagrindiniai pranešėjai, svarbieji renginių programų dalyviai — mūsų garbingi sendraugiai. Nors ir nepatogu naujųjų metų pradžioje kalbėti apie finansus, bet vistiek pabrėšiu, kad kongreso proga tuos keliolika tūkstančių dolerių "Ateičiai" ir organizacijos veiklai paremti sudėjo taip pat mūsų sendraugiai.

Pagaliau ir mūsų jauniausius — jaunučius ir jaunius — globoja daugiausia taip pat sendraugiai. Taigi mūsų jaunimas ir vyresnieji galėtų visada atsiminti, kad mūsų sąjūdis remiasi visų jo dalyvių savitarpio pagarba, supratimu ir meile.

Mano didžiausias linkėjimas ateitininkams šiais metais, kongreso nutarimų žodžiais, "visada atsiminti mus visus jungiančius ir saistančius artimo draugiškumo ir savitarpio pagarbos bei meilės ryšius". Nevisada galime ir turime būti vienodos nuomonės visais klausimais savo organizacijos ir bendrinėje visuomeninėje veikloje, bet visada galime ir privalome būti vieningi bei ryžtingi savo idėjiniuose siekimuose.

Kalbėdamas apie vieningumą, norėčiau pakartoti buvusio mūsų Federacijos vado dr. Juozo Girniaus dar prieš keliolika metų nuoširdžiai tartus žodžius: "Rūpintis vienybe be meilės būtų lygu statyti namus be pamatų. Meilė yra gilioji vienybės versmė. . . Be meilės vienybė nepasiekiama" (Idealas ir laikas, p. 178). Taip pat suvoktina ir gyvenamo laiko esmė. Apie mūsų gyvenamą laikotarpį girdime tamsiausių pasisakymų. Tačiau visiškai sutinku su kun. Stasiu Yla, mūsų Federacijos dvasios vadu, sakančiu, kad "nėra gi laiko, kuris būtų ištisai kūrybinis ar dekadentinis. Yra tik žmonės ar sambūriai kūrybiški ar defetistiški" ("Draugas", 1981. 10. 3).

Štai ir kviečiu mieląsias ateitininkes ir mieluosius ateitininkus ryžtui paženklinti 1982 metus organizaciniu kūrybiškumu, tęsiant jau per 70 su viršum metų mūsų sąjūdžio pagrindinių uždavinių vykdymą gyvenime ir pasikliaujant Kristaus pagalba.

Delhi-Tillsonburg, Ont.

NAUJA VALDYBA. 1981 m. lapkričio 29 d. įvyko KLB Delhi apylinkės metinis susirinkimas. Išrinkta nauja Delhi apylinkės valdyba ateinantiem dvejiem metam: pirm. Jonas Lukšys, RR6 Tillsonburg, Ont., N4G 4G9, tel. (519)842-2792, vicepirm. Karolis Lukošius, sekr. Alfonsas Rudokas, ižd. Petras Augaitis, narys Ksaveras Ratavičius.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju visiems mūsų mieliems bičiuliams, giminėms ir artimiesiems, mane lankiusiems ligoninėje ar kitu būdu prisiminusiems bei padėjusiems iš jos grįžus.

M. Miceikienė

• **Kas atitrūksta nuo lietuviškos spaudos, atitrūksta ir nuo savo tautos.**

Toronto jaunučiai ateitininkai vaidina Kūčių programoje. Iš kairės: Linas Underys, Vilija Karkaitė, Vaiva Underytė, Adriana Karkaitė Nuotr. L. Daukšos

SKAITYTOJAI PASISAKO

GERA ŽINIA

Tarp visų pasaulio blogybių yra ir viena gera žinia: kalėdinis "TŽ" numeris mus pasiekė 1981 m. gruodžio 31 d., kai tuo tarpu dar nesame gavę paskutinio lapkričio ir visų gruodžio mėnesio numerių.

E. K. Kalasauskas
Winnipeg, Man.

NUOSMUKIO KELIU

Britanijoje ilgą laiką turėjome politiškai labai vieningą Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjungą, kuri buvo drausminga ir turėjo kietą nusistatymą nebendradarbiauti su sovietinėmis įstaigomis. Tiesa, po Stalino mirties, kai teroras šiek tiek sumažėjo, daugelis lietuvių užmezgė ryšį su savo artimaisiais Lietuvoje ar ėmė remti jų siuntiniais. Toks išeivijos lietuvių elgimasis buvo visiškai normalus. Savo metu tuo reikalu palankiai pasisakė ir mūsų išeivijos vyriausieji vadovaujantieji veiksniai, o tap pat ir DBLS suvažiavimas buvo už asmeniškus ryšius su tautiečiais Lietuvoje. Bet buvo tada griežtai pasisakyta prieš betkokį bendradarbiavimą su sovietinėmis įstaigomis.

Tačiau apie 1970 metus dalis šio krašto lietuvių sulaužė tą vieningą lietuvišką drausmę, nes pradėjo kreiptis į sovietinius konsulatus, užpildinėti smulkias anketas, kurios atsiduria sovietinio saugumo įstaigose, ir prašytis, kad leistų nuvažiuoti į Lietuvą. Dabar jau eilė metų, kai į Lietuvą važinėja ne tik eiliniai lietuviai, bet ir tie, kurie vadovauja mūsų organizacijoms ar dirba lietuvių centruose. Reikia taip pat iškelti aikštėn, kad kaikam duodami leidimai pagyventi Vilniuje tik 5 dienas, o kaikas gauna teisę išbūti Lietuvoje net visą mėnesį ir gyventi ne viešbutyje, bet privačiai ir dar pavažinėti po įvairias Lietuvos vietas. Tokias privilegijas yra gavę kaikurie asmenys, dirbantieji Londono centre. Reikia spėti, kad už tokias privilegijas tenka kaip nors atsilyginti.

Kaikurie jau yra važinėję net po keletą kartų. Naivūs nuvažiavę duoda ten "Gimtajam Kraštui" visokius save kompromituojančius pasikalbėjimus, kurie kenkia ir mūsų kovai. Gudresni gal kitaip pasitarnauja, nes jų pavardžių nėra "Gimtajame Krašte", nors jie ir kasmet ten važiuoja. O visi parvažiuoja su užčiauptomis burnomis. Išvažiuoja vadovaujantys antibolševikai, o grįžta tylūs nebyliai. Tas jų pasikeitimas pakankamai suprantamas. Jeigu jie ir toliau rodytų nepalankumą politinei padėčiai Lietuvoje, rizikuotų pakenkti ten gyvenantiems artimiesiems.

Sovietinės įstaigos gana noriai duoda leidimus, nes mato, kad iš tokių važinėjimų turės naudos savo politikai. Juk jiems labai svarbu nutildyti ar sukompromituoti ypač veikėjus. Taip pat išleidžiami tautiečiai iš Lietuvos į Britaniją gana ilgoms atostogoms. Pastebėta, kad savo artimuosius atsikvietę taip pat nutildomi ir politiškai sulikviduojami, kaip ir tie, kurie važinėja į Lietuvą.

Tokie reiškiniai rodo mūsų pačių politinį nuosmukį. Juk mes, pabėgę iš Lietuvos, kartojome, kad neužmiršime to pusės milijono brolių ir seserų lietuvių, kurie buvo išžudyti ar išgabenti į Sibirą ir ten turėjo nežmoniškose sąlygose mirti, taip pat — tų 30 tūkstančių, kurie po karo su ginklu rankoje priešinosi sovietiniam okupantui ir žuvo nelygioje kovoje. Mes tada pasižadėjome ne tik lūpomis, bet ir širdimis niekada to neužmiršti. O dabar, pasitarnaudami tam pačiam sovietiniam režimui ir prašydami iš jo sau privilegijų ar pasitraukdami iš kovos lauko, išduodame tuos, kurie aukojosi už Lietuvą ir dėl to kentėjo, žuvo ar net ir šiandien yra persekiojami bei kalinami. Mes gi išėjom liudyti už juos savo ir jų vardu, todėl mes negalime nutilti. Kas nutilo ar pasidavė, tam negali būti vietos lietuviškų organizacijų priekyje. Toks lietuvių nepriklausomybinei kovai nebenaudingas, greičiau gal kenksmingas.

V. Kupstys

VILNIUI VADUOTI SĄJUNGA

Nepriklausomos Lietuvos laikais veikė Vilniui Vaduoti Sąjunga, kuri rūpinosi vien Vilniaus atgavimu ir turėjo savo žurnalą "Mūsų Vilnius". V.V.S-ga turėjo savo skyrius visuose miestuose ir miesteliuose. 1938 m. lenkų ultimatimo reikalaujama Lietuvos vyriausybės V.V.S-gos veikimą sustabdė. Man, kaip buvusiam, V.V.S-gos valdyboje, kilo mintis, kad reikėtų minėtą sąjungą atkurti, nes Vilniaus kraštas papuolė į žiauresnę okupaciją negu buvusi lenkų. Dabar Vilniaus krašto ūkinė sistema sugriauta, sodybos išardytos, žmonės terorizuojami, siunčiami į Sibirą bei koncentracijos stovyklas už menkiausią tautinę bei religinę veiklą. Tiesa, už Vilniaus krašto ir visos Lietuvos laisvę kovoja Lietuvių Bendruomenė, ALTa, VLIKas, tačiau ir atkurtai V.V.S.-gai užtektų darbo. Mes turime Vilniaus Krašto Lietuvių S-gą, kuri daugiau reiškiasi istorinių lenkų-lietuvių santykių gvildenimu.

Atkurtoji V.V.S-ga turi tęsti kovą už Vilniaus krašto ir visos Lietuvos išlaisvinimą iš Sov. Rusijos okupacijos, prieš Vilniaus krašto padalinimą, t.y. atidavimą Suvalkų trikampio Lenkijai, prieš atidavimą didelių plotų Gudijai, prieš lietuvybės naikinimą Gudijoje, prieš religijos persekiojimą ir šventovių uždarymą. Ypač V.V.S-ga turėtų kovoti už Vilniaus katedros grąžinimą tikintiesiems. V.V.S-ga turėtų registruoti rusų sunaikintas meno vertybes bei išleisti knygą apie Vilniaus krašto į Sibirą išvežtus lietuvius.

p.r.

MOKYKLOS

Parašiau straipsnį apie lietuvišką mokyklą, bendrai žvelgdamas į mūsų išeivijos ateitį. Tokie skaičiai Montrealyje, bet ir Toronte mokyklos padėtis nėra gera.

Šiais mokslo metais šeštadieninėje Toronto mokykloje yra 180 mokinių. Pernai buvo 214. Taigi 34 mažiau net po to, kai šiais mokslo metan į parengiamąjį skyrių susirinko net 32 mokiniai (rekordinis skaičius). Normaliai Toronte naujų mokinių būdavo apie 20. Toronte kasmet mokykla mažėja po 30-40 mokinių.

Užsiminiau pernai KLB tarybos suvažiavime apie gimimų skaičių, šeimų vargus, tai visiems pasidarė lyg ir juokinga. Sakau — judinkim šį klausimą, skelbkim šeimos metus, mokyklos metus. "TŽ" visokius vedamuosius rašote. Gal šiais reikalais daugiau pasisakykite.

P. Adamonis

LINKĖJIMAI

Siunčiu prenumeratą ir linkiu sėkmės spausdinto žodžio darbe, kuris vis primena mums kas esame ir kuo turime būti, neleidžia nei lietuviškai, nei tikėjimo ugnelei užgesti.

S. Noreika
Lethbridge, Alta.

Šypsenos

Taip atrodė

"Mudu su L. Tamašausku įsteigėm Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugiją. Kai jon įsirašė 60 narių, tai manėm, kad Karaliaučius jau mūsų". . .

Petras Lelis,
"N.L." 1972.VIII.23

Kas yra opera?

— Opera — tai toks veikalas, kur vaidintojas, gavęs peilio smūgį į nugarą, užuot kraujavęs, dainuoja. . .

Sudbury, Ontario

G. M. REMEIKIŲ antrasis kūdikis pakrikštytas Natanaelio-Tomo vardais. Krikšto tėvais buvo jo sesutė Vilija su savo vyru. Krikšto apeigas atliko kun. Ant. Sabas. Višės įvyko G. M. Remeikių patalpose. **K.S.A.**

London, Ontario

"PAŠVAISTĖS" CHORAS, vadovaujamas R. Vilienės, Kalėdų naktį giedojo kalėdines giesmes prieš pamaldas ir per Bernelių Mišias, kurias atnašavo kun. I. Mikalauskas, OFM.

1981 METAIS Šiluvos Marijos parapijoj buvo pakrikštyti: Lina Magdalena Naruševičiūtė ir Andrius Justinas Dragūnas. Sutvirtinimo sakramentą priėmė Aleksandras Janavičius ir Silvija Jurgutytė. Nebuvo nei vedybų, nei mirčių. Yra du ligoniai — Jonas Kiaupa ir Liudas Mačys.

"PAŠVAISTĖS" CHORAS ir tautinių šokių grupė "Sugrįžk jaunyste" yra pakviesti į Otavą atlikti menines programos š. m. vasario 20 d., minint Vasario 16-tąją.

KLB APYLINKĖS VALDYBA suruošė šaunų Naujų Metų sutikimą parapijos salėje, kuri buvo perpildyta dalyviais. Matėsi daug gražaus jaunimo. Visi vaišinosi skaniais valgiais, linksmindamiesi grojant lietuviškai muzikai. **Koresp.**

Pajieškojimas

Jieškomas **Antanas Steigvila,** 1947 metais gyvenęs Vokietijoje, Sedorfo prie Zeven stovykloje. Jis pats ar žinantieji apie jį prašomi pranešti šiuo adresu: Andreas Preiksaitis, Motorstr. 60, 8000 Muenchen 40, W. Germany.

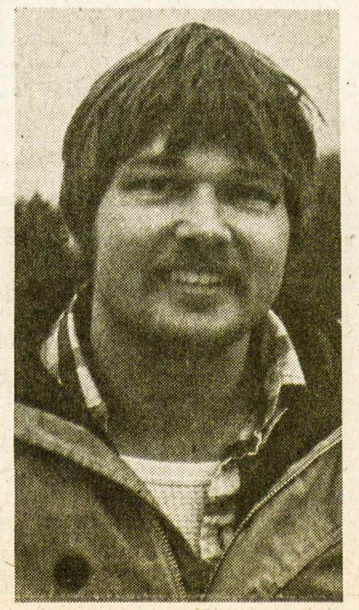

ROBERTAS ŠALNA, 1981 m. gruodžio 2 d. gavęs matininko teises Ontario provincijoje. Studijavo Toronto universitete ketverius metus, praktikai skyrė dvejus metus. Dabar dirba kartu su tėvu Petru Šalna, taip pat matininku

Sportas

(Atkelta iš 8-to psl.)

V. GERULAITIS TORONTE

Š. m. vasario 2-7 d.d. Toronte įvyks stambus Molsono taurės teniso turnyras. Dalyvaus 8 iškiliausi pasaulio tenisininkai: Connors, McEnroe, Lendl, Gerulaitis, Clerc, Teltscher, Panatta ir McNamara. V. Gerulaitis, kaip 1981 m. taurės laimėtojas, turės apginti praėjusio turnyro laimėjimus. Žaidėjai bus suskirstyti į dvi grupes po 4 žaidėjus. V. Gerulaitis žais vienoje grupėje kartu su McEnroe, Panatta ir Clerc. Pirmas rungtynes V. Gerulaitis žais vasario 2 d., 6 v. v., vasario 3 — prieš Panatta ir vasario 4 — prieš McEnroe. Du žaidėjai iš kiekvienos grupės su geriausiomis pasekmėmis sudarys pusbaigmio grupę. Pusbaigmio žaidimai įvyks vasario 6, šeštadienį, nuo 1.30 v.p.p., baigminiai — vasario 7, sekmadienį, nuo 1.30 v.p.p.

Visi žaidimai vyks Maple Leaf Gardens. Bilietai jau pardavinėjami. Kainos $9 — $25. Grupėms yra papiginimų.

V. Gerulaičiui linkime geriausios sėkmės it tikimės, kad pakartos pernykščius laimėjimus. **A. S.**

Sąžiningumo bandymas

— Šis žmogus labai sąžiningas — jis nė vinies nepaims.

— Bet aš bandymu su vinimi perdaug nepasitikiu. Bandyk jo sąžiningumą su 100 dolerių!

Parinko Pr. Alš.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

TORONTO ONT

V. Stanevičienė sausio 5 d. dalyvavo Hamiltono televizijos Cherrington programos diskusijose daugiakultūrės politikos klausimais. Be jos, kalbėjo lenkas Arthur Kelly, viena ukrainietė, viena vengrė, Folk Art Council atstovas ir Daugiakultūrio direktoriato atstovas. Iš visų išsiskyrė lenkas, karštai gindamas tezę, kad daugiakultūrė veikla turėtų būti vien atskirų tautybių reikalas, neskiriant jam lėšų iš federacinio ar provincinio iždo, nes tuo esą skriaudžiami mokesčių mokėtojai. V. Stanevičienė energingai gynė nuomonę, kad, būdama mokesčių mokėtoja, ji turi teisę ne tik prašyti, bet ir reikalauti, kad jos vaikai būtų mokomi daugiau negu vienos kalbos, įskaitant ir gimtąją lietuvių kalbą. Programos eigoje buvo priimami ir telefoniniai pasisakymai. Šiuo atveju lenkas buvo, matyt, atlikęs platesnį paruošiamąjį darbą, nes daugumas skambinusių palaikė jo pusę. **A.**

Mėnraštis "The West Toronto News-Express" 1981 m. gruodžio mėnesį išspausdino informaciją apie projektuojamus lietuvių pensininkų namus ir pridėjo jų piešinį-projektą. Informacijoje sakoma, kad Metropolinio Toronto taryba projektą patvirtino 1981 m. gruodžio mėnesį. Numatyta 115 butų: 94 vieno miegamojo, 5 dviejų miegamųjų, 16 — viengungiams, salė kultūrinei ir sportinei veiklai. Projekto kaina esanti $5 milijonai dolerių. Finansuoja CMHC mortgičių institucija. Pasiteiravus lietuvių pensininkų draugijos vadovybėje paaiškėjo, kad tai netiksli informacija. Projektas esąs seniai patvirtintas Toronto miesto tarybos, bet jis dabar yra pertvarkomas archit. V. Petrulio pagal Ontario ir Toronto miesto zoninius reikalavimus. Tikimasi, kad visi sunkumai bus nugalėti iki ateinančio pavasario. Platesnė informacija numatoma vėliau.

A. a. dukros Saulės Michelevičienės atminimui Stefa Vaitiekūnienė paaukojo "TŽ" $10.

Pasaulio Lietuvių Archyvo Čikagoje direktorius Č. Grincevičius atsiuntė raštą "T. Žiburiams", kuriame prašo Kanados lietuvių leidyklas bei leidėjus siųsti minėtam archyvui ir smulkiausius leidinius šiuo adresu: Pasaulio Lietuvių Archyvas, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, IL 60636, USA. Archyve jau sutelkta per 15.000 knygų bei brošiūrų, 1100 periodinių leidinių, kaikurių laikraščių bei žurnalų pilni rinkiniai.

Lietuvos Kankinių parapijos choras 1981 m. gruodžio 20 d. išrinko naują valdybą: pirmininkas R. Paulionis, vicepirmininkė A. Ramanauskienė, iždininkė S. Sinkienė, sekretorius P. Balčiūnas.

Argentinos Lietuvių Katalikų Kultūros ir Savišalpos Draugija Mindaugas atsiuntė sveikinimą "T. Žiburiams", jų leidėjams ir skaitytojams, linkėdama sėkmingų 1982 metų ir pridėdama šūkį: "Vienybėje atstatykime nepriklausomą Lietuvą!" Pasirašė pirm. Jorge Šišliauskas, sekr. Luis Mikelaitis. Draugija reguliariai gauna "T. Žiburius".

Kanados paštas praneša, kad nuo š. m. sausio 1 d. gaunami nauji pašto ženklai, paženklinti raide "A", yra 30 ct. vertės. Pagal tarptautines sutartis, toks pašto ženklas gali būti naudojamas tiktai siuntoms Kanados ribose. Toks ženklas yra laikinio pobūdžio, nes nesuspėta paruošti pašto ženklo su pažymėta kaina.

Ryšium su nuotykiais trijų kanadiečių, patekusių į Palmyros salą, sugedus laivui ir išbuvusių ten ištisą mėnesį, "The Globe and Mail" 1982. I. 6 išspausdino ilgą aprašymą apie Ilonos Stanaitytės praleistas atostogas toje saloje (Ramiajame vandenyne) 1981 m. vasarą. I. Stanaitytė esą dėsto sociologiją McMaster universitete Hamiltone.

PADĖKA

Su dėkingumu prisimenu visus savo artimuosius ir bičiulius, kurie mane lankė ligoninėj ir namuose prieš ir po operacijos. Ypatinga padėka gerbiamiems pranciškonams T. Rafaeliui Šakaliui, T. Liudui Januškai, seselei Michaelei Brizgytei, dr. A. Valadkai už rūpestingą priežiūrą ir patarimus.

Už gerus linkėjimus greitai pasveikti, gėles, dovanas dėkoju: p. p. Venckams, Kavaliauskams, Adomavičienei, Repečkai, Underiams, Pleiniams, Galinaičiams, Kišonams, Bukšaičiams, Stanuliui ir Loretai, Jonynams, Inčiūroms, Kiršinams, Vyšniauskams, Ungeičiui, Vaitkams, Žakevičiui, Šulcams, Marcinkevičienei, Viskontienei, Šilingauskui ir Suzan, Rickevičiams, Tamulioniui, J. Urbonui, Shewchuk, Kazlauskui, I. Urbonui, Gataveckams, Krakauskienei, Šefleriams, Draudvilams, Jurkšaitienei.

Nuoširdus ačiū p. Novogrodskienei ir p. Bajorinienei, kurios, be tiesioginių savo pareigų, visuoment turėjo laiko ir noro mane aplankyti, pagelbėti, patarti. Dar kartą žemaitiškas ačiū visiems —

J. Maziliauskas

• **Naujiem skaitytojam "Tėviškės Žiburiai" pirmaisiais metais — tiktai $ 12.**

ED. KONDRATAS, siuvėjas
1113 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6J 1W9
Tel. 533-5454

TIM'S AUTO BODY LTD.
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 FILTSOS BROS
Telefonai 533-8451, 533-8452

FRANK BARAUSKAS LTD., REALTOR
3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8
• NAMAI • ŪKIAI • ŽEMĖ
TONY GENYS 231-2839
PAUL KOLYČIUS 789-1545
VACYS ŽIŽYS 232-1990
Įstaigos (416) 233-3323

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
Registration No. 0009239
1551 Bloor Street West,
TORONTO, ONTARIO M6P 1A5
Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B.
2299 Dundas St. W., Suite 303
Toronto, Ontario
M6R 1X7
(Kampas Bloor ir Dundas St.)
Telefonai:
namų **233-0303**
įstaigos **(416) 537-2643**

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS,
B.A. M.L.S. LL.B
3031 Bloor St. W., Suite 200
prie Royal York
Toronto, Ontario
M8X 1C5
Telefonai:
įstaigos **(416) 231-4138**
namų **249-2637**

W. G. DRESHER REAL ESTATE REALTOR
DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD.
233-3334 – 231-2661 – 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r.-12 v.p.p,
Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE
★ Namų — Gyvybės
★ Automobilių
★ Komerciniai
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Parapijos tarybos posėdis — sausio 27, trečiadienį, 7.30 v.v., Anapilio Parodų salėje. Bus renkamas pirmininkas ir sekretorius. Kviečiami dalyvauti visi tarybos nariai ir buvusio parapijos komiteto nariai.

— Anapilio salės jau pradedamos nuomoti 1983 metams pirmiausia lietuviams iki kovo pradžios. Vėliau jos bus nuomojamos ir kitataučiams.

— Šv. Jono lietuvių kapinėms aukojo $200: P. Karaliūnas; $50: V. Matulevičius; parapijai $100: A. E. Valiūnai.

— Parapijos tarybos sekcijos jau yra pradėjusios savo veiklą. Jaunų šeimų sekcija surengė kalėdinę eglutę vaikams, religinė sekcija posėdžiavo sausio 10 d. ir aptarė savo ateities veiklą. Savo veiklos programas planuoja ir kitos sekcijos.

— Mišios sausio 17, sekmadienį, 10 v. r. už Čirūnų mirusius, 11 v. r. už a. a. Leoną Kocių.

Lietuvių Evangelikų Liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldas sausio 17, sekmadienį, 9.30 v. r., laikys svečias kun. Juris Calitis, Šv. Andriaus latvių parapijos klebonas. Pamokslas — anglų kalba.

— Metinis parapijos susirinkimas — sausio 17, sekmadienį, po pamaldų, Lietuvių Namuose. Bus tarybos rinkimai, statuto pakeitimas, sąmatos priėmimas, tarybos pranešimas, klausimai ir sumanymai.

— Parapijos choras repetuoja kas pirmadienį, 7.30 v. v., šventovėje.

— Sausio 24, sekmadienį, pamaldas 9.30 v. r. laikys svečias kun. Kostas Burbulys iš Čikagos. Jis viešės Toronte iki sausio 26 d.

— Sausio 31, sekmadienį, pamaldas 9.30 v. r. laikys kun. A. Žilinskas.

— Kiti svečiai kunigai, kurie bus kviečiami sekančių šešių mėnesių laikotarpyje: Eugenijus Gerulis, Ansas Trakis, Stasys Neimanas, Povilas Dilys, Jonas Josupaitis, Algirdas Jurėnas.

— Turintieji klausimų, liečiančių parapiją, prašome skambinti M. Dambarienei 536-1433 arba V. Dauginiui 533-1121.

Lietuvių Namų žinios

— LN valdyba posėdžiaus sausio 13 d. pagrindinio pastato atnaujinimo reikalais. Reguliarus valdybos posėdis sausio 21 d.

— LN Moterų Būrelis sausio 31 d. Gedimino menėje ruošia būrelio narių ir jų vyrų popietę. Numatoma loterija ir meninė programa. Pelnas skiriamas šalpai. Smulkesnių informacijų narės prašomos teirautis pas A. Jankaitienę tel. 762-3838 arba K. Butienę tel. 233-7817 iki sausio 22 d.

— Pasibaigus Kalėdų atostogoms, "Atžalyno" ir "Gintaro" grupės pradėjo savo repeticijas LN patalpose.

— Nuo sausio 1 d. LN auto aikštelėje pakeistos kainos, tačiau iki naujo kainoraščio paruošimo buvo laikomasi senų kainų. Nuo sausio 11 d. LN jau ims 75 ct. už pirmąsias tris valandas arba $1,50 už dieną. Mėnesinis mokestis $20, 25 ir 30.

— V. Genčiaus vadovaujamas šachmatininkų būrelis šį mėnesį pradės rungtis su Toronto šachmatininkais. Pageidaujama, kad į šį būrelį įsijungtų ir jaunesnės kartos šachmatininkai.

— "Lokio" svetainėje jau įtaisytas automatinis degtinės pilstytuvas. Automatinį alaus pilstytuvą tikimasi prijungti vasario mėnesį.

— LN priklausantis namas (1579 Bloor) išnuomotas nelietuvių verslininkų porelei, kurie verčiasi užuolaidų gamyba.

— Bingo restorano šeimininkei L. Venclovaitienei susirgus, jos darbą tęsia J. Vanagienė ir S. Sinkevičienė.

— LN valdybos narys S. Kuzmas tarpšventį praleido ligoninėje, tačiau jau spėjo grįžti ir įsijungti į visuomeninį darbą. Organizacijos, turinčios klausimų, liečiančių Užgavėnių karnavalą, prašomos kreiptis tiesiai pas S. Kuzmą arba per LN.

A. V.

Prisikėlimo parapijos žinios

— 1981 m. Prisikėlimo parapijoje pakrikštyta 40 kūdikių, sutuokta 23 poros ir palaidoti 37 asmenys.

— Kun. A. Saulaitis, SJ, yra apsistojęs Prisikėlimo par. klebonijoje ir iki sausio 19 d. talkins sielovadoje.

— Sausio 6 d. palaidotas Petras Končius, sulaukęs 81 m. amžiaus.

— Parapijai aukojo: a. a. Klemensas Kirna (savo testamente palikęs draudą) $924.79, J. E. Čuplinskai $825, kun. B. Pacevičius $300; po $200: J. Janušas, L. G. Matukai, St. Račickienė, J. V. Skrebutėnai, J. Poška, S. P. Vytė; a. a. Stasės Čaplikienės atminimui sūnus Vaclovas ir duktė Angelė Zachėja $150, A. R. Simanavičiai $150, D. Melnykaitė $130; po $100: B. Jurgaitis, P. M. Venskai (Sudbury), S. H. Butkevičiai (Oshawa), R. Prociw, C. E. Javai, J. O. Mickai; V. Bačėnas $60, J. O. Gustainiai $50, R. G. Petrauskai $50, J. Zabulionis $50, A. I. Pūkai $40, Iz. Antanaitis $30.

— Skoloms mokėti aukojo: J. J. Ignatavičiai $100, G. M. Semach $100, M. Skučienė $50, E. B. Tamulioniai $50; klierikų fondui: U. Genčiuvienė $200; po $100: L. V. Balaišiai, K. Z. Žebrauskai, J. M. Žėkai, L. Balsys, M. Jasionytė, P. Gaidelis; po $50: M. Valaitis, V. F. Skrinskai.

— Pakrikštyta: Daina-Ksavera, Rūtos ir Arūno Šlekių dukrelė.

— Mišios sekmadienį: 8 v. r. už Bronių Šliužį, užpr. B. S. Prakapai; 9 v. r. už Algį ir Bronę Mikalauskus, užpr. sūnus Gediminas; 10 v. r. už Stasį Vaitiekūną, užpr. J. Vaitiekūnaitė; 11.30 v. r. už parapiją; 7 v. v. už Kotryną Petkevičienę, užpr. A. B. Petkevičiai.

Didžiojoje Anapilio salėje sausio 17, sekmadienį, 12.15 v. p. p., kun. A. Saulaitis, S. J., ilgai gyvenęs Brazilijoje, rodys skaidres apie gyvenimą P. Amerikoje, lietuvių veiklą ir papasakos savo įspūdžius. Paskaitą rengia ir visus dalyvauti kviečia Anapilio Moterų Būrelis.

236 SLA kuopos valdyba praneša, kad metinis narių susirinkimas įvyks 1982 m. sausio 17, sekmadienį, 1.30 v. p. p., Lietuvių Namuose. Darbotvarkėje — valdybos rinkimai ir einamieji reikalai.

Dr. Mildos Danytės paskaita, rengiama ateitininkų sendraugių, įvyks sausio 17, sekmadienį (ne sausio 10), 11.30 v. r., Prisikėlimo parapijos Parodų salėje. Dr. M. Danytė gyvena Montrealyje ir, su valdžios pagalba, yra surinkusi daug medžiagos apie lietuvių ateivių įsikūrimą Kanadoje. Dabar ji rašo veikalą ta tema. Šiuo klausimu ji ir kalbės torontiečiams. Visi kviečiami dalyvauti.

Premijuota rašytojos B. Pūkelevičiūtės komedija "Antroji Salomėja painiavose" bus vaidinama didžiojoje Anapilio salėje sausio 24, sekmadienį, 4 v. p. p. Vaidins Hamiltono "Aukuras". Pagrindinius vaidmenis atliks aktoriai E. Kudabienė ir V. Žukauskas.

Aktorius Vitalis Žukauskas iš Niujorko, pagarsėjęs savo vieno žmogaus teatru bei humoristinėmis programomis, jau keturis kartus talkino Hamiltono "Aukurui" — atliko dr. Levicko vaidmenį B. Pūkelevičiūtės išdaigoje "Antroji Salomėja painiavose". Jį vėl matysime su "Aukuru" Anapilyje, kuris sausio 24, sekmadienį, 4 v. p. p., vaidins minėtą išdaigą, laimėjusią I premiją teatrų festivalyje Čikagoje.

Vasario 16 šventės pagrindinė iškilmė bus vasario 21, sekmadienį, didžiojoje Anapilio salėje. Pagrindiniu kalbėtoju pakviestas **prof. dr. Kazys Ėringis,** neseniai pasitraukęs iš sovietinės grupės ir apsigyvenęs JAV-se. Iškilmę rengia KLB Toronto apylinkės valdyba, pirmininkaujama adv. Algio Pacevičiaus.

PADĖKIME LIETUVIUI. Kas pažinojo dail. Jurgį Juodį Lietuvoje ir norėtų jam pagelbėti keliamoje OSI Investigation byloje, kaip "karo nusikaltėliui", remiantis komunistų ir žydų suklastotais inkriminuojančiais dokumentais, prašau pranešti man — dail. J. Juodžio gynėjai šiuo adresu: Nyjola Grybauskas, Attorney and Counsellor at Law, 3631 Fifth Ave., N., St. Petersburg Fla. 33713, USA.

Lietuviškos televizijos programos komitetas praneša, kad nuo š. m. sausio 1 d. pradėta rodyti lietuviška programa per kabelinį Maclean-Hunter 10 kanalą keturių savaičių laikotarpiais: sausio 11 — 9 v. r., sausio 13 — 2 v. p. p., sausio 16 — 4.30 v. p. p.; sausio 21 — 8 v. v., sausio 23 — 3 v. p. p.; sausio 26 — 5.30 v. p. p., sausio 28 — 8 v. v.; vasario 1 — 10 v. r., vasario 4 — 1 v. p. p. Kito laikotarpio savaitė pradedama vasario 8 — 9 v. r. ir t. t. Lietuviška programa per kabelinę Graham stotį perduodama, kaip ir anksčiau, kiekvieną ketvirtadienį 7.30 v. v. Lietuviškos televizijos programos komitetui vadovauja J. Karpis.

Kanados Lietuvių Fondas praneša visiems suinteresuotiems, kad pašalpoms gauti prašymai bus priimami tik iki vasario 16 d. Fondo nariai visada turi pirmenybę pašalpas gauti. Prašymus siųsti: Kanados Lietuvių Fondas, 28 The Palisades, Toronto, Ont. M6S 2W8, arba 1573 Blor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Oakvillės apylinkės lietuviai paaukojo $100 Kanados Lietuvių Žmogaus Teisėms Ginti Komitetui. Komiteto valdyba jiems nuoširdžiai dėkoja.

Inž. P. Ščepavičius savo ir a. a. žmonos Anastazijos vardu paaukojo Anapiliui dar vieną tūkstantinę, tuo padidindamas bendrą aukos sumą iki $4,000.

PARDUODAMI du nauji moteriški tautiniai drabužiai (austi Lietuvoje) Skambinti tel. 663-6726 Toronte.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

LIETUVIŠKA
gėlių krautuvė
savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progomis skambinti į "Petals Florist" tel. 769-5009. Adresas: 710 Annette St., Toronto, Ont., vienas blokas į rytus nuo Jane St. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT CATERERS
SAVININKAI J. S. BUBULIAI
Baliai, vestuvės, sužadėtuvės, parengimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronte.

K. CIBAS atlieka visus staliaus darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronte.

B. NAUJALIO NATŪRALAUS GYDYMO įstaiga Toronte veikia jau 19 metų. Ji priima pacientus ir toliau. Iškaba nuimta saugumo sumetimais, vengiant nesąžiningų praeivių. Tel. 533-8008.

Medžiotojų ir Žūklautojų Klubas "TAURAS"
maloniai kviečia į
tradicinį-metinį
BALIŲ
1982 m. sausio 16, šeštadienį, 7.30 v.v., Toronto Lietuvių Namuose, 1573 Bloor St. West
Tradicinė vakarienė • Veiks bufetas su stipriais bei silpnais gėrimais • Turtinga loterija • Staigmenos • Šokiams gros puikus orkestras "Les & the Music Masters". *Baras atidaromas 6 v.v.*
Įėjimas: $12.50 asmeniui. Nariams ir studentams $10.00. Kreiptis: W. Drešeris 233-3334, V. Dauginis 533-1121, I. Šimkus 231-9425.

LŠST jūrų šaulių kuopa "Baltija" Toronte
1982 m. sausio 23 dieną Toronto Lietuvių Namų
Vytauto Didžiojo menėje (1573 Bloor Street West) rengia
MAŽOSIOS LIETUVOS atvadavimo sukakties
MINĖJIMĄ
Programoje:
inž. Leopoldo Balsio paskaita, Toronto skautų-čių tuntų Stepo Kairio muzikinis vienetas ir Toronto teatras "Aitvaras"
Bus bufetas su šilta ir gardžia vakariene, visokių gėrimų baras ir loterija. Šokiams gros geros europietiškos muzikos orkestras.
Pradžia — 7 v.v. Įėjimas — $5 asmeniui. Visų šaulių kuopų sesėms šaulėms ir jaunimui įėjimas nemokamas.
Bilietai, iš anksto rezervuojant stalus arba vietas, gaunami Lietuvių Namų raštinėje pas K. Daunį ir pas kuopos pirmininką J. Zavį, (tel. 767-3353) ir prie įėjimo.
Maloniai kviečiame visus dalyvauti. ***Kuopos valdyba***

Š. m. sausio 24, sekmadienį, 4 v.p.p., Hamiltono lietuvių teatras
"Aukuras" Anapilio salėje vaidins
Birutės Pūkelevičiūtės 3-jų veiksmų išdaigą
"Antroji Salomėja painiavose"
Už šį veikalą "Aukuras" yra laimėjęs V teatrų festivalio premiją Čikagoj. Režisorė ir aktorė — ELENA DAUGUVIETYTĖ-KUDABIENĖ. Šiame vaidinime dalyvaus ir žinomas aktorius VITALIS ŽUKAUSKAS. Rengia ir visus dalyvauti kviečia —
ANAPILIO MOTERŲ BŪRELIS
Bilietų kaina $4.00

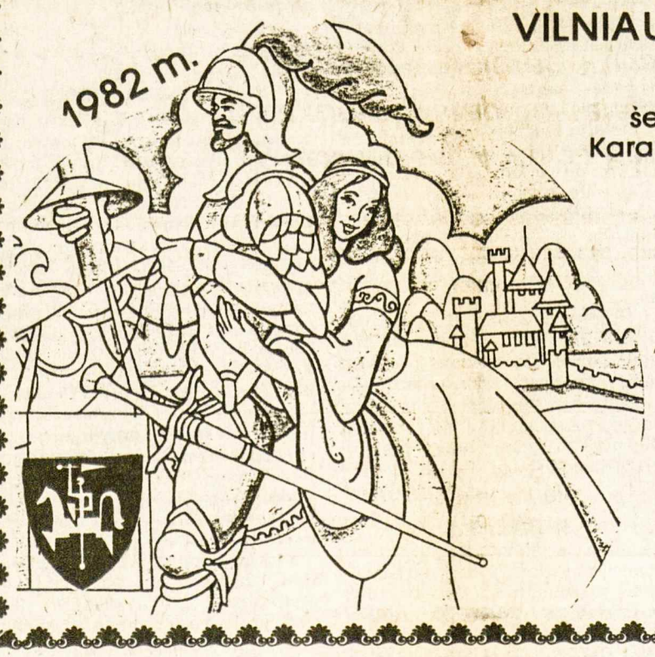

VILNIAUS KARALAITĖS BALIUS
šeštadienį, vasario 6d., Karaliaus Mindaugo Menėje Lietuvių Namuose 7 v.v.
Šilta vakarienė (paruošta J. Bubulienės), šokiai, įdomi programa.
Suaugusiems $12.50
Pens. ir Stud. $11.00
Stalai numeruoti. Bilietus prašoma įsigyti iš anksto— sekmadieniais po pamaldų Prisikėlimo Parapijoj, Anapilyje ir Lietuvių Namuose, o šiokiadieniais pas L. Kuliavienę 236-1048, 766-2996

Maloniai kviečiame jaunuosius menininkus dalyvauti rengiamoje
MENO DARBŲ PARODOJE,
kuri įvyks **Toronto Lietuvių Namuose, Užgavėnių karnavalo metu,** ir supažindinti visuomenę su savo meniškais piešiniais, skulptūros darbais, medžio drožiniais, fotografinėmis nuotraukomis, rankdarbiais ir kitais meno rodiniais. Prašome suinteresuotus nedelsiant užsiregistruoti iki vasario 1 d. Lietuvių Namų raštinėje telefonu 532-3311.
LN visuomeninės veiklos komitetas

MONTREAL QUE

Sutuoktuvės. 1981 m. gruodžio 19 d. AV šventovėje palaiminta santuoka Aldonos Rudzevičiūtės ir Gintaro Nagio. Abu jaunieji yra veiklūs lietuviai, ypač Gintaras, kuris yra veiklus skautas ir "Gintaro" ansamblio narys.

Naujų Metų sutikimas buvo suruoštas tik AV parapijoje. Jį suruošė šauliai, salė nebuvo pilna dalyvių, nors ir buvo traukiami bilietai parapijos rengtos loterijos. Grojo p. Adomaitis iš Toronto.

Kūčios buvo suruoštos "Rūtos" klubo Seselių Namuose. Kūčių metu buvo uždegtos žvakutės, prisimenant mirusius artimuosius arba išblaškytus po visą pasaulį gimines, draugus, kurie negalėjo jungtis bendroje maldoje Kristaus gimimo šventėje. Po Kūčių seselė Teresė ir kun. S. Kulbis lumzdeliu ir lūpine armonikėle pagrojo keletą kalėdinių giesmių. Po Kūčių visi rinkosi šventovėje, kur prieš Mišias religinį koncertą davė mūsų choras su soliste Gina Čapkauskiene. Po Mišių klebono kun. J. Kubiliaus visi buvo pakviesti į salę palinkėti vieni kitiems linksmų švenčių.

Šiais metais AV šventovėje prakartėlę paruošė seselės Teresė ir Judita, o eglutę pastatė bei papuošė seselė Teresė, J. Adomaitis ir P. Girdžius.

Tėveliai, kurių vaikučiai šiemet turėtų eiti pirmos Komunijos, jau dabar prašomi nedelsiant pranešti seselei Teresei telefonu 766-9397.

Su pasisekimu praėjo lituanistinės mokyklos rengta Kalėdų eglutė gruodžio 20 d. AV parapijos salėje. Programa buvo pradėta kalėdinėmis giesmėmis, paruoštomis seselės Teresės. Jas giedojo visi lankantieji šią mokyklą vaikučiai. Po to sekė vaidinimas "Daržovių gegužinė", kurio autorė yra Birutė Pūkelevičiūtė. Vaidinimą paruošė lituanistinės mokyklos mokytojos, įtraukdamos į jį visus mokyklą lankančius vaikus. Labai spalvingus ir originalius daržovių drabužius pasiuvo vaikučių mamytės. Patiems vaikams labai patiko šis vaidinimas, todėl jie visi scenoje jautėsi laisvai, buvo gerai išmokę savo vaidmenis, kalbėjo aiškiai ir garsiai. Vaidinimo pasakotoja buvo Kristina Čičinskaitė. Eilėraščius deklamavo Loreta Čičinskaitė ir Daiva Barsauskaitė. Po vaidinimo Kalėdų senelis (L. Šablauskas) apdovanojo visus vaikučius dovanėlėmis.

Visi buvo pavaišinti tėvų komiteto paruoštomis vaišėmis. **N. B.**

Fatimos Marijos šventovėje naujas atkeltas kunigas kasdien atnašaujamose Mišiose prisimena persekiojamą K. Bendriją, ypač Lietuvoje. Pastaruoju metu mini ir Lenkiją.

Maloniai kviečiame visus į Toronto Jaunimo Choro
"VOLUNGĖ"
KONCERTĄ
Aušros Vartų salėje
sausio 30, šeštadienį, 7 v.v.
Programoje:
koncertas, diriguojamas muzikės D. Viskontienės, šilta vakarienė, disko muzika, baras, loterija.
Įėjimas — $8.00, jaunimui — $5.00
Sekmadienį, 12 v., AV salėje
VOLUNGIEČIŲ PAGERBIMO PIETŪS
Įėjimas — $4.00
Rengia Montrealio Lietuvių Žvejotojų Klubas "Nida"

Greitas ir tikslus patarnavimas!
Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355
PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS
MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA
1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:	
Trumpalaikius indėlius	15 %
Terminuotus vienerių metų indėlius	14½ %
Uždarus terminuotus vienerių metų indėlius	15 %
Specialias taupomąsias sąskaitas	14 %
Taupomąsias sąskaitas su drauda iki $2,000	11 %
Čekių sąskaitas	6 %

DUODA PASKOLAS:
Nekilnojamo turto
Asmenines ir prekybines
Paskolas mirties atveju apdraustos iki $10,000

KONFIDENCIALUS IR GREITAS PATARNAVIMAS
ČEKIAI IR VISI KITI PATARNAVIMAI NEMOKAMAI

KASOS VALANDOS

	1465 DeSeve	3907 A Rosemont
Pirm., Antr., Treč.	9 — 3	
Ketvirtadieniais	12 — 8	6 — 8
Penktadieniais	12 — 6	12 — 6
Sekmadieniais	10.30 — 12.30	

Metinis "Tėviškės Žiburių" spaudos balius įvyks balandžio 17, Atvelykio šeštadienį, Anapilio salėje. Ten bus traukiami ir laimingieji loterijos bilietai. Šiuo metu telkiami didžiosos loterijos laimikiai. Jau gauti kelių žymių dailininkų paveikslai. Tikimasi gauti ir kitų vertingų dalykų, praturtinančių loteriją. Laikraščio leidėjai yra labai dėkingi visiems, prisidedantiems prie loterijos laimikių telkimo.

Jaunimas jau ruošiasi naujos "Vilniaus" karalaitės rinkimams (žiūr. skelbimą). Praėjusių metų "Vilniaus" karalaitė buvo A. Biretaitė. Ji labai gražiai visur atliko savo pareigas, atstovaudama lietuviams. "Sunday Star" dienraštyje 1981. VII. 12 John Hofbauer, aplankęs "Vilniaus" paviljoną, rašė: "Visi, kuriuos sutikau 'Vilniaus' paviljone, mane šiltai priėmė ir jaučiausi kaip namie. Bet ypatingai išskirtina buvo 'Miss Vilnius', nepaprastai energinga, patraukli ir maloni, kaip retai kada". Kitų paviljonų karalaitės atliko savo pareigas tik iš reikalo. Tai esą buvo matyti iš jų elgsenos bei šypsnio. "Vilniaus" karalaitė pasitikdavo lankytojus su tokiu entuziazmu, lyg jie būtų seniai matyti giminės, o ne visiškai svetimi žmonės. Jeigu jos entuziazmas buvo suvaidintas, tai ji yra geriausia šios planetos aktorė. Trumpai tariant, ji buvo ideali priėmėja ir savo tautiečių atstovė. Ir jeigu būtų laikomasi teisingumo, ji būtų buvusi išrinkta 1981 m. "Miss Caravan".